

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne podelje in praznike — Inzerati do 80 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrst & Din 4.— Popusti po dogovoru, inzeratni davek posebej — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 2, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Protijaponski bojkot:

Veliko ogorčenje v Ameriki

Državni tajnik Hull bo poslal japonski vladi še tretje protestno noto — Japonci zasedli ameriško poslaništvo v Nankingu

Washington, 18. dec. o. V Ameriki je nastalo zaradi poslednjega incidenta na Jangceju silno ogorčenje in se je vsa javnost ostro orientirala zoper Japonsko. Velika zveza ameriških delavskih sindikatov je sklenila proglasiti bojkot japonskega blaga. Bojkot se je ponekod že pričel. Tako so v East Liverpoolu na glavnem tržišču zažgali veliko množino zabojev japonskega blaga. Silni izgledi so se pripetili tudi po drugih mestih.

Pod pritiskom naraščajočega protijaponskega bojkota se je ameriški državni tajnik Hull odločil, da pošlje v Tokio še tretjo protestno noto, v kateri bo ameriška vlada zahtevala od Japonske povsem konkretno obljubo, da bo spoštovala ameriške interese na Kitajskem in predvsem po washingtonski pogodbi 9 volesil ustanovljeni gospodarski režim odprti vrati na Daljnem vzhodu.

Snoči so se v Washingtonu razširile vesti, da so Japonci včeraj zasedli ameriško poslaništvo v Nankingu in ob tej priliki aretirali večje število ljudi, o katerih doslej še ni bilo mogoče dojeti, ali so kitajski ali ameriški državljani. Bržkone se bo napovedana nova ameriška protestna nota nanašala na ta novi incident.

Bojkot japonskega blaga v Angliji

LONDON, 18. decembra. o. Mednarodno društvo za mir, ki ga vodi lord Cecil in ki šteje v 43 raznih državah okrog 400 milijonov članov, je sklenilo, da prične s 1. januarjem propagando za mednarodni bojkot japonskega blaga. Priprave za akcijo so že v polnem teku. Na seji upravnega odbora centralne organizacije je bila sprejeta resolucija, ki bo razposlana posameznim vladam kakor tudi posameznim večjim industrijskim podjetjem. Resolucija bo tudi objavljena. V njej zahteva društvo od vlad posameznih držav, naj odrede potrebne ukrepe, da bi se omogočilo zasnovani bojkot. Industrijska podjetja se pozivajo, naj svojih izdelkov ne prodajajo Japoncem in naj od njih tudi ne kupujejo nikakih surovin. Končno poziva resolucija konzumente, naj odločno odklanjajo sleherno japonsko blago.

Japonska vlada še ni odgovorila na protestne note

TOKIO, 18. dec. AA. Zastopnik zunanjega ministra je izjavil, da še ni sestavljen odgovor japonske vlade na britansko in ameriško noto. Ni mogoče povedati, kdaj

bo ta odgovor sestavljen, ker oblasti še vedno preiskujejo nedavne incidente v Nankingu. Nato je zastopnik zunanjega ministra izjavil, da bo Japonska popolnoma ustregla zahtevam Velike Britanije in Zedinjenih držav, čeprav je zaradi nekaterih točk v njej potrebno podrobnejše pojasnilo. Nadalje je izjavil, da odstavi od mirala Micunamija med preiskavo za sedaj še ne pomeni disciplinirane kazni. Na sprotno vse kaže, da je polkovnik Hasi-moto, poveljnik eskadrilje, ki je bombardiral ladjolado „Lady Byrd“, nastopal na svojo pest. Preiskava bo vse to še ugotovila. Zastopnik zunanjega ministrstva je zavrnil glasove, da bo japonska letala in japonske izvidne ladje začele obstreljevati ameriško topničarstvo „Panay“ v trenutku, ko je na njo priletela bomba iz letala.

Pomorska demonstracija Anglije in Amerike

LONDON, 18. dec. o. Angleški listi napovedujejo, da bosta ameriško in angleško brodicarstvo na Daljnem vzhodu skupno demonstriralo proti Japonci, da bi tako pokazali trdno voljo skupno braniti interese obeh volesil. Nadalje poročajo, da bosta angleška in ameriška vlada poslali v Tokio protestni note, ki si bošta po vsebini povsem

enaki, tako da bi tudi ta nota pričala o skupnem namenu, sodelovati v obrambi njihovih interesov na Daljnem vzhodu. Tako o pomorski demonstraciji kakor tudi o tej o razpravi na ponedeljkovi konferenci angleških ministrov. Bili sta tudi predmet razgovorov, ki jih je imel Eden kmalu nato neposredno z washingtonskim tajništvom za zunanje zadeve kakor tudi z odpravnim poslanstvom v Londonu Johnsonom. Eden je razložil angleškemu diplomatu željo angleške vlade po čim tesnejšem sodelovanju z Zedinjenimi državami na Daljnem vzhodu.

Angleški listi ogorčeno komentirajo poslednje incidente na Jangceju in menijo, da bo moral sedaj japonski generalni štab streli prav trd oreh, namreč rešiti nasprotje med stališči japonske vlade, ki se opravičuje zaradi dosedanjih incidentov, in postopanjem japonske vojske, ki izziva vedno nove spore in spopade. Anglija in Amerika bosta znali vsakakor obratovati z vsako japonsko instanco posebej kakor tudi z obojema skupinama.

Japonski protest proti Rusiji

TOKIO, 18. dec. v. Zunanji minister Hirota je pri ruskem poslaniku energično protestiral proti postopanju ruskih oblasti v Vladivostoku in v severnem delu otoke Sahalina, kjer so brez vzroka aretirali sedem Japoncev.

Kitajska bo odpoklicala poslanika v Rimu?

LONDON, 18. dec. v. V tujakšnih političnih krogih so se razširile vesti, da namerava kitajska vlada odpoklicati dosedanjega poslanika v Rimu in prekiniti diplomatske stike z Italijo.

Ugotovitve v Pragi

Freureditev češkoslovaške v zvezno republiko ni izvedljiva, pakt z Rusijo pa je odvisen od stališča v Franciji

PARIZ, 18. dec. o. »Information« je objavil zanimiv komentar o Delbosovem obisku v Pragi. Med drugim navaja o Delbosovih razgovorih s češkoslovaškimi državniiki:

1. Londonski predlog, da bi se Češkoslovaška preuredila v zvezno republiko, je težko izvedljiv, ker so Nemci v republiko tako razdelili, da bi bilo treba ustanoviti pet ali šest federativnih enot.

2. Glede pakta z Rusijo opozarja češkoslovaška vlada, da je v odvisnosti s francosko-ruskim paktom. Češkoslovaška bi se lahko odrekla tej pogodbi šele po pristanku Francije.

3. Zavezniki odnosi med Francijo in Češkoslovaško se izredno ugodno razvijajo. Delbos je iz Prage telefonsko poročal ministrskemu predsedniku Chautempsu, da je v svojih razgovorih s češkoslovaškimi državniiki ugotovil popolno soglasje v vseh vprašanih francosko-češkoslovaškega mednarodnega sodelovanja, predvsem pa glede organizacije miru v srednji Evropi. Češkoslovaška je slej ko prej zvesta ideji Društva narodov in načelu kolektivne varnosti.

Komunike o Delbosovih razgovorih v Pragi

PRAGA, 18. dec. z. O praških razgovorih francoskega zunanjega ministra Delbosa je bil snoči poznno zvečer objavljen naslednji uradni komunik:

Pri svojem obisku v Pragi je imel francoski zunanji minister Yvon Delbos številne razgovore s predsednikom republike dr. Benešom, min. predsednikom dr. Hodžom in zunanjim ministrom dr. Krotom. Razpravljali so o vseh vprašanih, ki se tičejo odnosov med Češkoslovaško in Francijo kakor tudi o splošnem evropskem položaju. Podrobna razprava o položaju, ki se je razvijala v prisrčnem duhu, je omogočila ugotovitve popolnega soglasja naziranj obeh vlad o starih in novih problemih. Ta enakost naziranj se kaže zlasti v skupni vdanosti Češkoslovaške in Francije Društvu narodov. Prav tako sta obe državi slej ko prej mnenja, da se moreta miru Evrope in varnost narodov uspešno zagotoviti samo s splošnim sodelovanjem pri upoštevanju pravic in dolžnosti vsake posamezne države.

Med razgovori v Pragi je bilo poudarjeno, da sta obe vladi pripravljene v skrb za ohranitev miru v Evropi pospeševati vsako akcijo, ki bi olajšala zblizanje z vsemi sosednimi državami. Prepričani sta, da obstoječe obveznosti ne morejo biti nobena ovira za tako zblizanje, ki bi bilo koristno s političnega in gospodarskega stališča za vse prižadete in za vso Evropo. V tem smislu sta ugotovili z zadovoljstvom solidarnost Male antante in kontinuiteto njenih prizadevanj, da se ustvarijo in zagotovijo pogoji mirnega sodelovanja s sosednimi državami.

Francosko-češkoslovaški odnosi so bili predmet podrobne proučitve ter je bilo z zadovoljstvom ugotovljeno, da so bili posebno živahni in prisrčni na političnem in duhovnem področju, ker temelje na ljubeznivi polnem medsebojnem razumevanju obeh narodov. Poudarjeno je bilo, da se mora razširiti gospodarska izmenjava. Trgovinski delegaciji, ki se zdaj pogajata v

Parizu, bosta dobili navodilo, naj vršita svoje delo v tem duhu.

Razprava o odnosih, ki obstojajo med Francijo in Češkoslovaško že od njenega obstoja je rodila ugotovitve, da niso bili nikdar skaljeni in da je bilo sodelovanje vedno tesno na vseh področjih. Ta zadovoljiva ugotovitev more le prepričati obe državi o potrebi nadaljnjega sodelovanja, ki se je izkazalo v vseh okoliščinah koristno in ki more istočasno zagotoviti razvoj in varnost obeh držav kot uspeh prave evropske politike in vzdrževanja miru.

Tuji diplomati pri Delbosu

PRAGA, 18. dec. AA. Francoski zunanji minister Delbos je sprejel včeraj diplomatske zastopnike Velike Britanije, Poljske, Jugoslavije in Rusije in jih obvestil o razgovorih, ki jih je imel s češkoslovaškimi državniiki.

Francosko odlikovanje ministra Mahnika

Praga, 18. dec. v. Francoski zunanji minister Delbos je izročil češkoslovaškemu vojnomu ministru Machniku insignije velikega častnika reda častne legije v znak prijateljstva med češkoslovaško in francosko vojsko.

Angleške pomorske vaje v Sueškem prekopu

RIM, 18. dec. Listi poročajo obširno o velikih manevrih angleške vojske, vojne mornarice in letalstva v Sueškem prekopu. Manevri bodo trajali tri dni. Pričeli so se snoči. Včeraj popoldne je bil trgovski promet po Sueškem prekopu za več ur prekinjen. Prekop je bil rezerviran zgolj za angleške vojne ladje. Listi opozarjajo tudi na značilno okoliščino, da se v Sueškem prekopu pravkar vršijo francoske vojne vaje, pri katerih sodelujejo tri francoske križarke. Listi menijo, da sočasnost manevrov obeh sil ni brez vsakega pomena. Pri angleških manevrih sodelujeta izmed redne vojske dva polka.

Teruel obkoljen

BARCELONA, 18. dec. AA. Na aragonski fronti se nadaljuje ofenziva republikanskih čet, dasi slabše vreme še traja. Republikanske čete so popolnoma obkolile Teruel in so že prišle do mestnega pokopališča. Na tej fronti so bili sovražni protinapadi vsi odbiti.

Del Vayo poslanik v Parizu

MADRID, 18. dec. Trdijo, da bo bivši španski zunanji minister Del Vayo imenovan za španskega poslanika v Parizu.

Grčija stanovska država

ATENE, 18. dec. Na zborovanju agrarnih inženjerjev je v Larissi izjavil min. predsednik Metaxas, da je parlamentarni režim v Grčiji za vedno odpravljen. Grška ustava in gospodarstvo bosta v bodoče temeljila na stanovski organizaciji.

Debata o kolonijah v Parizu

O kakem prenosu kolonijjskih mandatov na Nemčijo ne more biti govora, dekler se ne vrne v DN

PARIZ, 18. dec. b. V francoskem parlamentu je bila v sredo zelo zanimiva razprava o kolonijah, ki je vzbudila toliko večje zanimanje, ker sta prav sedaj v ospredju znana nemška zahteva po vrnitvi nekdanjih nemških kolonij in pa zapletljivi na Daljnem vzhodu v zvezi z razvojem japonsko-kitajskih operacij. Pozornost je v debati vzbudilo, da se je poročevalec Reynaud, bivši kolonijalni minister, pridružil mnenju socialističnega govornika, da ne more biti niti govora o kakem prenosu mandatov na Nemčijo, dokler se ta ne vrne v ženevsko ustanovo. Poslanec Taittinger je v daljšem govoru opozoril na neva-

ren položaj v francoski Indokinii, za katere varstvo vzdržuje tam Francija samo 18.000 mož, medtem ko se na drugi strani z vso naglico oborožuje sosedni Siam in divja v neposredni bližini kitajska-japonska vojna. Kolonijalni minister Moutet je zaključil debato z izjavo, naperjeno proti komunistom, da je tudi on za sodelovanje francoskih oblasti z domačim kolonijalnim prebivalstvom, da pa ima tudi to sodelovanje meje tam, kjer se začne rušiti francoska suverenost v kolonijah. Zato je po njegovem mnenju potrebno, da država pokaže tudi močno roko, kadar je to potrebno.

Teror v Palestini

Teroristična dejanja Arabcev se kljub strogim ukrepom oblasti vedno bolj množe

JERUZALEM, 18. dec. Položaj v Palestini je slej ko prej napet. Vsak dan se pojavljajo incidenti, ki jih ne zajemajo nobene odredbe oblasti in tudi ne še tako strogi nastopi policijskih in vojaških organov.

V Haifi je včeraj popoldne skupina Arabcev nenadoma pričela demonstrirati. Ko je proti njim nastopila policija, so demonstranti pričeli streljati na policijske stražnike. Eden izmed njih je bil ranjen. Slični neredi so se pripetili tudi v Tiberiadi, kjer je bilo aretiranih mnogo ljudi. Tam so demonstranti ubili nekega pomožnega policijskega agenta, ki je bil Zid po rodu. V Vadi Ari so našli truplo nekega hudo razmrščenega Beduina. V Jeruzalemu je neznanec s strelom iz revolverja nevarno ranil nekega židovskega mladeniča. Skupina Arabcev je napadla v bližini Nazareta židovski avtobus, ki je prihajal iz Haife. Arabci so vrgli proti avtobusu tudi bombo, ki pa voza ni zadela. Eksplozija je tik ob njem. Voz je bil nekoliko

poškodovan, a je vendar mogel nadaljevati svojo pot, ranjenih pa je bilo 13 potnikov. V Galileji so bili včeraj in danes kar štirje spopadi med uporniki in manjšimi četami vojaštva. V Nabluzu je zbran večji oddelek vojaštva, ki zasleduje večjo skupino teroristov. Na cesti proti Ebronu je skupina neznanec ustavila neki avto in po nekaki sodni razpravi obsodila lastnika avtomobila na smrt. Ker lastnika voza k sreči v njem ni bilo, so potnike v avtomobilu pretepli V Alkahihu je nekaj maskiranih upornikov vdrl v neko asirsko hišo in jo hudo opustošilo.

Pred vojaškimi sodišči se v raznih krajih Palestine vršijo medtem razprave proti posameznim aretiranim teroristom in ljudem, pri katerih so našli orožje. Te dni je bil pred jeruzalemskim sodiščem proces proti skupini arabskih teroristov, ki so ubili nekega židovskega soferja. Dva izmed njih sta bila obsojena na smrt, ostali pa v ječo od 5 do 15 let.

Povodenj v okolici Rima

RIM, 18. dec. AA. Reka Tibera neprestano narašča. V Rimu je bilo stanje vode danes za 10 cm višje kakor ponoči. Novi rimski okraj Portuense, blizu bazilike sv. Pavla, je poplavljen, ker je voda podrla varnostni zid. Pionirski oddelki pomagajo prestolniskim gasilcem pri reševanju ljudi in njihovega imetja v ogroženih okrajih. Vojaštvo pomaga tudi prebivalstvu na Rimskem polju, ki je prav tako ogroženo. Stvelilo ljudi, ki so brez strehe, cenijo na več tisoč. Koliko človeških žrtve je terjala povodenj, še ni znano.

Francosko-madžarski plačilni dogovor

PARIZ, 18. dec. AA. Francosko-madžarska pogajanja, ki so se vršila že nekaj dni v Parizu, so se končala s sporazumom, ki sta ga popoldne parafirala v trgovinskem ministrstvu vodja madžarske delegacije Denickel in ravnatelj oddelka za trgovske pogodbe Herve Alphonse. Dogovor ugovaja nekatere spremembe v plačilnem dogovoru, sklenjenem med Francijo in Madžarsko 12. februarja.

Dve zaporedni zmagi

Rotterdam 18. dec. i. Pri nadaljevanju 29. partije je Euwe uveljavil prednost kvalitete in zmagal. Včeraj je bila nato odigrana še poslednja partija dvoboja. Aljehin je kot beli igral zelo površno in je kmalu zašel v slabšo pozicijo ter se je končno v 40. potezi vdal. Končno stanje dvoboja je torej 17 in pol : 12 in pol za Aljehina, ki je dobil 11, zmagal 6 in remiziral 13 partij.

Odklonjena nezaupnica angleški vladi

London, 18. dec. v. Spodnja zbornica je s 352 glasovi proti 140 odklonila predlog o nezaupnici vladi, ki ga je predložila delavska stranka in ki obsoja industrijsko politiko vlade, zlasti glede pasivnih industrijskih ozemelj.

Borzna poročila

Curh, 18. decembra Beograd 10, Pariz 14.6825, London 21.61, Newyork 432.50, Bruselj 73.475, Milan 22.725, Amsterdam 240.455, Berlin 174.275, Dunaj 80.80 do 81.65, Praga 15.195, Varšava 81.80, Bukarešta 3.25.

Politični obzornik

Življenjska potreba ukazuje...

V »Jugoslovenskih novinah« dokazuje Josip Boko iz Sinja, da nam dobro pojmovana življenjska potreba narekuje jugoslovensko orientacijo. Med nami so trije tipi ljudi, ki hočejo voditi ljudske mase. Prvi tip so ljudje s silnimi ambicijami, z bolezensko domišljavostjo in zaljubljenostjo vase, ki verujejo in so prepričani, da morajo oni biti povsod prvi, nositelji idej, voditelji ali vsaj ljudje, o katerih se govori in piše. Drugi tip so ljudje z izredno razviti samopasnimi nagoni in težnjami, katerih končni cilj je, da se, ustrežajoč najnižjim instinktom mase, čimbolj okoristijo. Tretji tip pa so zlasti pri nas ljudje, ki imajo v svoji duši močno dozo naše »rasne« kljubovalnosti, trme in mržnje proti vsem onim, ki so na vodilnih mestih, v boljših razmerah za napredovanje in nastopanje v javnosti... Takšni narodno-patološki tipi so v naših manjših in večjih krajih voditelji tako zvanih »masnih pokretov«, plemenski voditelji... Oni nimajo višjega socialnega in nacionalnega čustva, ne pogleda v bodočnost. Na njihovo duševnost vplivajo podzvestna valovanja in motivi primitivnih samopasnih nagonov pračloveka. Prepričevati jih in jim dokazovati njihovo pogrešno mišljenje nima smisla, ker oni ne morejo postati drugačni. Prestojala torej eno, da se jim ne da svoboda razornega in za nacionalno formiranje škodljivega delovanja, pač pa da se skuša pridobiti mase z gospodarskimi koristi in jih polagoma v tem duhu vzgojiti potom raznih šol, socialnih ustanov in časopisja. Takisto je treba dati zakonom polno sankcijo, da bi vsakdo brez razlike vere, plemena in položaja in brez protekcije prišel na svoje mesto, opravljal točno in pravično svoje dolžnosti in se zavedal tudi svojih pravic. Tako bi se v masi in pri posrednih dvignilo potrebno spoštovanje oblasti in vzpostavil bi se močno omajani čut pravice in poštenja. Kot rezultat vsega tega bi se rodilo prepričanje, da je nujna potreba, da se zbero vse rasne, posamezne in splošne nacionalne, kulturne in gospodarske sile in sposobnosti. Združitve vseh teh bi ustvarilo prepričanje, da eminentna življenjska potreba ukazuje in narekuje — jugoslovenstvo.

Hrvatski klerikalci in dr. Mačkov pokret

Zagrebska »Slobodna riječ«, glasilo hrvatskih socialnih demokratov, razpravlja o taktiki klerikalne skupine v hrvatskem narodnem pokretu in prihaja do prav zanimivih zaključkov. Izjava namreč: »Hrvatska straža« je za svojo borbo, ki je v bistvu naperjena proti politiki bivše hrvatske seljačke stranke, izbrala zelo spretno taktiko. Polemiko vodi izključno proti radikalno demokratski in levčarsko usmerjenemu krilu in skupinam v samem hrvatskem narodnem pokretu. Pardonirane so samo izrazito konservativne in nazadnjaške skupine, ali tudi okrog njih se obroč vedno bolj oži, tako da je bil v zadnjem času opetovan napaden tudi sam »Hrvatski dnevnik«, dr. Mačkov glasilo. Borba, ki jo vodijo hrvatski klerikalci okrog »Hrvatske straže« z glasilom zagrebskih samostalnih demokratov »Novo riječje«, je posebno značilna in poučna. Iz te polemike prihajajo od časa do časa, morda protij volji samih klerikalcev, stvari, iz katerih je jasno razvidno, za kaj prav za prav gre. Oni, ki nosijo odgovornost za ta razvoj, se nimajo čemu smejati, ker ono, kar bodo klerikalci sedaj pripravili v hrvatskem narodnem pokretu, je trajno izgubljeno za njegovo politiko. Hrvatski klerikalci razpolagajo danes s celim nizom organizacij, ki imajo vse po vrsti pred vsemim izrazit politični značaj. Ne smemo se ozirati na njihovo dokazovanje o baje čisto nevtralnem značaju teh organizacij.

Organizacija političnih krivcev in internirancev

Kakor je znano, je bil konec septembra v Beogradu kongres političnih preganjancev in internirancev. Na kongresu je bil izvoljen poseben odbor, na čelu mu vseučiliški profesor dr. Vladimir Corović, ki mu je bila poverjena naloga, da izdela pravila za organizacijo političnih preganjancev in internirancev. Takoj po kongresu je imel ta odbor, v katerega je bil za dravsko banovino izvoljen ravnatelj Rasto Pustoslavšek, sestanek, na katerem so bila predelana in sprejeta pravila. Predsednik dr. Corović je nato pravila, ko so jih še vsestransko preresetali, predložil oblasti v odobrenje. Ta pravila je vlada sedaj odobrila. Društvo se bo imenovalo »Narodna zaveza«. Društveniki bodo mogli biti samo politični krivci in interniranci. Sedež društva je Beograd, svoje podružnice pa bo imelo v vseh banovinskih središčih in v onih krajih, kjer bo zadostno število članov. V Ljubljani bo sklican sestanek političnih krivcev in internirancev, čim dospelje pravila in navodila iz Beograda. Na tem sestanku bo podala poročilo o kongresu in pripravah za organizacijo R. Pustoslavšek.

MATINEJA Z. K. D.

Krasna zgodba velike ljubezni
v večeriluDivne laži
Nine PetrovneIsa Miranda
in F. GraveyDanes ob 14.15 in v nedeljo
ob 10.30V elitnem kinu
MATICI

Bogat dopolnilni spored:

Ali so živila luksus?

Draginje niso krivi prodajalci, temveč visoka davčna
bremena

Ljubljana, 18. decembra. Ljubljanci se upravičeno vprašujejo, ali so živila luksus, ker so tako draga zaradi obdavčitve. Pred večimi prazniki se živila nekoliko podražijo zaradi večjega povpraševanja, vendar je ta podražitev neznatna v primeru z obdavčitvami. Mnoge gospodinjice pa navadno ne razmišljajo o tem, zakaj so živila tako draga, ter obsojajo prodajalce, kakor da oni delajo draginjo.

Danes je živilski trg precej oživel zaradi bližajočih se praznikov. Gospodinjice so postale tudi že nekoliko nervozne kakor navadno pred prazniki. Tu in tam so boljale prave bitke za dobro maslo. Mlečni izdelki, vsaj boljši in cenejši — navadno najprej poidejo pred prazniki, zato se gospodinjice zalagajo z njimi že mnogo prej kakor jih potrebujejo. Razen tega se pa tudi maslo navadno podraži pred prazniki. Boljšo surovo in kuhano maslo so danes prodajali po 75 par do dinarja komad, svecase je bilo maslo po 24, 28 in 32 din kg. Napredaj je bilo nekoliko več perutnine kakor prejšnje tržnje dni. Precej so gospodinjice posegale po zaklani perutnini. Piščanci, celi so po 25 din kg, sekani pa po 27 din. Cele kokoši so po 20 din kg, sekane po 22. Tudi jajca je bilo danes napredaj precej več kakor prejšnje dni. Vložena so prodajali po 75 pa do dinarja komad, svecase pa ob dinarja naprej.

Na izbiri je bilo medu za potice, ki je po 20 din kg. Gospodinjice so zelo posegale po orehovitih jedrah, ki se bodo morda podražila, ker so jih danes prodajale tudi že kmetice po 20 din kg.

Z zelenjavo bo trg dobro založen za praz-

nike, kakor kaže zdaj. Mnogo je endivije, razen tega se pa že pojavlja na trgu tudi uvožena zimska, »ledena« salata, ki je po 14 din kg. Iz Dalmacije so prispeli tudi paradizniki, ki jih prodajajo po 12 din kg.

Zakaj prodajalci na stalnem sadnem trgu niso boljše založeni z južnim sadjem, si prav lahko razlagamo, če vemo, da je uvožena na uvoženo sadje zelo visoka banovinska trošarina in razen nje še seveda mestna Pomislite samo, da znaša banovinska trošarina na kg pomaranč dinar! Zatošarjenje so tudi citrone, in sicer po 50 par kg. Toda občinska trošarina je še višja ter znaša 1.50 din na kg pomaranč. K vsemu temu je treba pristoječe poslovni davek, ki se giblje od 6% navzgor. Marsikdo najbrž ne ve, da znaša trošarina na marone 3 din pri kg! Prav tako visoka je trošarina na lešnike. Rozine trošarinijo po 1.50 kg, rožičke moko po 50 par... Trgovci plača za vagon smokve 10.000 din trošarine, za vagon citrone 5.000 din, za vagon jabolk 2.500 din... Maroni so obdavčeni mnogo bolj kakor so vredni; kupna cena je okrog 2 din kg. Visoka trošarina, menda najvišja v Evropi, je voda na mlino tihotapev. Trgovci s sadjem so že obično prizadevi zaradi tihotapstva. Tako n. pr. trgovci ne more prodati maronije po 6 din kg, čeprav pri tem izgubi nekaj dinarjev pri kilogramu, ker jim konkurirajo tihotapci. Prodajalci zaslužijo pri pomarančah nekaj dinarčkov pri kilogramu, če jim sadje ne zmrzne ali segni, med tem ko občina sama dobi mnogo več in vselej brez vsakega rizika...

Iz temnega sveta
tihotapcev kokainaSodo, mavec in celo koruzno moko prodajajo za
koka!

Ljubljana, 18. decembra. Decembra 1. 1934 je sedelo na zatožni klopi 18 obtožencev s trgovskim potnikom Rudolfom Torkarjem na čelu. Šlo je za največji proces proti sleparjem in tihotapcem s kokainom po vojni. Torkar je bil obsojen na 2 leti in pol robije, ostali obtoženci pa tudi na hude kazni robije in strogega zapora. Med obtoženci bi moral sedeti tudi lekarniški asistent M. H. Ker je pa javil, da je bolan, je bil izločen v tem procesu in je prišel pred sodnike malega senata s predsednikom s. o. s. Javorškom šele tvečaj. Obtoženec je zanimal krivdo. Obtoženica mu očita, da je dvakrat osleparil ljubljanskega drogerista C. K. tako, da mu je prodal manjvredni novokain za pravi kokain.

Razprava proti obtožencu je bila preložena do 4. januarja 1938. Kot prič je bil zaslišan samo oškodovanec drogerist K. Njegova izpoved je odkrila temni svet tihotapcev in sleparjev kokaina, ki so v letih po vojni do nedavnega oškodovali lakohotneže za stotisoče. O tej aferi bomo še poročali, ker je večeraj prišlo na dan, da je v tihotapstvo kokaina zapletena neka ugledna ljubljanska oseba, ki je bila najbrže posredovalec med ljubljanskimi in notranjskimi tihotapci in sleparji s kokainom. Kako se je pravi kokain, ki ga je obtoženec prodal drogeristu K., spremenil pozneje, ko je romal iz rok v roke tihotapcev in interesov, spremenil celo v — koruzno moko, bo seveda težko doznati.

V ponedeljek jutraj se bo pričela pred

malim senatom na št. 79 razprava proti 10

obtožencem s Pavlom širokom na čelu, ki

nam je v spominu s procesa proti tihotap-

cem in sleparjem s ponarejenim kokainom.

Proces je bil v januarju letos. Ze tedaj so

prišli na dan rafinirane metode koko-tiho-

tapcev, afera je pa vzbudila še posebno

paznjo javnosti, ker je bila v zvezi z sen-

zacionalno »ugrabitvijo« na Sangradu. Še

tjajne družbe, ki je za velike vsote oško-

dovala prekupevalce s kokainom, to so

širok, Mauser, Sveta in Hladnik, so bili

zaradi obtožbe izvršenih prevar primerno

kaznovani. Širok je dobil podlugo leto

robije. Šele po tem procesu so pa bile od-

kritke še druge velike sleparije te dične

družbe. Imenovani »šef« bi bil v ponedeljek

polagati račune še za te sleparije. Kot enaj-

sti bo na zatožni klopi trgovski potnik N.

Jostp. ki je sodeloval pri eni izmed prevar

s ponarejenim kokainom, izdajajoč se za

Rupertu Franca.

GEČAR OBDOJEN

O Alojzu Grčarju, ki je prodajal Prešernove mokrocvetoče rožice poezije in zaloznika »Sonetnega venca« g. Gladnika osleparil za nekaj stotakov, smo že poročali. Večeraj je bil zaslišan še zaloznik, čigar pričevanje ni razbremenilo, temveč obremenilo obtoženca. Gladniku se je Grčar predstavil kot pomoči in usmiljenja potreben arhitekt, ki je prišel iz Nemčije in v domovini ne more dobiti dela. Ker je imel Grčar tudi potrdilo mestnega magistrata, da je podpore vreden in potreben, so ga je Gladnik usmilil in mu poveril prodajo »Sonetnega venca« in nabiranje naročnikov. Ne bi škodovalo, ako bi imel urad, ki na magistratu deli priporočila za podpore potrebne, stike z državnim pravdnikom. Bolj kakor kriminalni tipi so takih priporočil potrebni ljudje, ki so poštenjaki, pa žive v bedi in lakoti. Pet mesecev strogega zapora, ki mu jih je senat prisodil za obtrnoma izvršene preware s Prešernovimi poezijami, je Grčar sprejel.

OPROŠČEN ZIDAR

Tudi o aferi zidarja Alojza C. z Jesenic, smo že poročali. To je bila afera, ki se je začela z rožami. Neka gospa je šla po cesti s sopom rož. Oh, kako lepo dišijo vaše rože! Je vzkliknil mladoletni zidar. Tako sta se spoznala. Zidar se je šel isti dan znel v stanovanju gospe z lepo dehtenimi rožami. Še isti dan pa je gospa zidarja ovdela, da ji je ukradel 300 din. Po dolgem oklevanju je gospa izjavila oročnikom, da jo je zidar tudi — posilil. Razprava je bila dvakrat preložena. Zidar je od začetka trdil, da gospe ni posilil. Ogled na kraju dogodka tudi ni pomagal razjasniti to zagotovo posilstvo. Nekaj okoliščin je pričalo za obtoženčovo krivdo, nekaj izpovedi same gospe so pa kazale na to, da o posilstvu ne more biti govora. Sodniki so zelo natančni, kadar gre za take obtožbe. So pravniki, ki svoje učenice na univerzah uče, da ženski ni mogoče storiti sile, ako ženska sama noče. Pred senatom je bilo že mnogo obtožencev, ki so jih ženske obtoževale posilstva, razmeroma malo jih pa bilo zaradi posilstva obsojenih. Kaj rado se izkaže, da je sovražstvo ali kak interes po sredi. Zato so sodniki pri takih obtožbah tako previdni in do skrajne mere nezaupljivi. Zidar C. je bil zaradi pomanjkanja dokazov oproščen. Državni tožilec je pa prijavil revizijo procesa.

Nevarnosti ljubljanskih ulic

V četrtek je bila Ljubljana takšna, kakor da je prestala
hudo bitko

Ljubljana, 18. decembra. Te dni so ljubljanci prav tako v nevarnosti, kakor n. pr. meščani v nekaterih kitajskih in španskih mestih. Vsak trenutek te lahko zadene snežna bomba, ki pa prav tako izpod neba, kakor prava bomba, pa tudi skoraj z enako silo. Tako se vsaj ljudem zdi, ki si otipavajo bunke na glavi.

Tega pa ne pišemo zaradi zabavljanja, temveč predvsem iz gospodarskih razlogov. rPed božičem imajo ljudje namreč navado hoditi po raznih prazničnih opravkih; naši trgovci so že uredili izložbe v duhu časa in božične zvezde vodijo ter vabijo meščane v trgovine. To je sicer res samo navada, da ljudje hodijo iz hiš in da se ne predajajo zimskemu spanju, vendar je treba računati tudi s takimi navadami. Če sneg ali opeka koga ubije na cesti, je morda to malenkost, bi bi ne zaslužila, da bi pisali o nji v liste, toda, kakor rečeno, pomisliti je treba tudi na gospodarske razloge.

K sreči se ljudje vsega navadijo. Ljubljanci so hladnokrvni kakor španski meščani in se komaj kdo ozre, če zgini cel plaz snega na hodnik tik za njegovim hrbtom. Če sneg komu polomi dežnik, ga mirno zvije in stisne pod pazduho. Zaradi takšnih malenkosti v Ljubljani ne sklicujemo niti ankete. Toda, če se meščani ne ustavljajo več pred izložbami, to ni niti več malenkost. Na samo meščansko hladnokrvnost tudi ne smemo vsega zidati. Samo pomislite, kdo si bo še upal na cesto, ko nas bo že polovico pobilo!

Tudi v Ljubljano prihaja vse dobro in slabo od zgoraj, vsaj kar se tiče snega in njegovih prilastkov. Kar se pa tiče same brozge, prihaja od spodaj, in sicer te dni se povzpene precej visoko. Brozgo seveda vsi blagrujemo, že zaradi nezaposlenosti in javnih del. Saj veste, da je kidanje snega pri nas vsaj eno največjih javnih del. Toda suhega snega bi ne kidali, le 100%

Za ceste
v novomeškem srezu

Novo mesto, 17. decembra

Proračun novomeškega sreskega odhoda za leto 1938/39 obsega 1.960.958 din dohodkov in toliko tudi izdatkov. K temu se bo pripelala 18% okrajna cestna dokaia od skupnega predpisa državnih davkov v znesku 1.648.321 din. Doklada na ta predpis bo potem takem znanala 295.697 din. Z novim proračunom se doklada od lanskega proračuna zniža za 20%. V proračunu so stavljene postavke za naslednja predvidena dela: Most v Ivanji vasi 100 tisoč din (končno izplačilo), Most v Črmošnjah 120.000 din. Rekonstrukcija banovinske ceste v Novem mestu proti pokopališču (nad Seidlovo žago ob levem bregu Krke) 60.000 din. Nabava kompresorja 45.000 din. Sklad za nakup lastne hiše 50.000 din. Izdatki za gramoz 650.000 din. Delavci, dmine 78.360 din. Oporni zidovi 130.000 din. Ograje 40.000 din. Prepusti in kanalizacija 150.000. Za cestna kazipota za avtomobiliste, oz. avtopromet 16.000 din. Razna cestna zavarovanja 10.000 din. Razširitve cest in rekonstrukcije 120.000 din. Zamešanje cest 20.000 din. Naprava deponij za gramoz 60.000 din. Zeleniški propusti 30.000 din. Osebnosti izdatki (cestni okraj), sejnine in pomočno osebje 34.864 din. »Mestno« odbor in nagrade 11.080 din. Upravični stroški 16.000 din. Podpore občinam 30.000 din. Vzdrževanje subven-

cioniranih cest 58.429 din. Motorna vozila in parni valjar 38.000 din. Cestni inventar 12.000 din. Inventar uprave 8.000 din. Reparaturne mehaničnih naprav 2.000 din. Rezervni gradbeni sklad je predviden kot izreden dohodek v iznosu 58.480 din.

Dne 16. t. m. je sreški cestni odbor razdelil tudi vsem občinam, katerih je v našem srezu 22, podporo in to po davčnem ključu v znesku 30.000 din. Te podpore so bile deležne v največji meri večje občine, ki imajo tudi večje davkatve.

Iz šoštanja

— Solarska kuhinja. Pred dnevi se je spet otvorila solarska kuhinja, ki že nekaj let nudi v zimskih mesecih odhajajošim in revnejšim solarjem opoldansko okrepčilo. Nedvomno opravljaja kuhinja s tem važno socialno delo, saj je velik del šoštanjske šolske mladine eno do dve uri oddaljen od šole, poleg tega pa se bada in pomanjkanje vedno močnejše zajedata v marsikatero kmečko in delavsko družino. V letošnji zimi bo dobivalo nad 250 otrok opoldansko okrepčilo, a vseeno jih je še zelo mnogo, ki bi bili take podpore in pomoči potrebni. Zai pa se gmočno stanje kuhinje ni takšno, da bi lahko povečala svoje delovanje. Ob tej priliki apeliramo na šaleško javnost, da se ob bližajočih božičnih praznikih spomni tudi naše solarske kuhinje. Naj se ta važna socialna ustanova razmahne in opomore,

tako da bo kos vsem svojim nalogam in da bo lahko še bolj izdatno stala v službi naše, vse pozornosti potrebne mladine! — Po nesreči. Ponedeljkova avtomobilska nesreča, ki se je zgodila na železniškem prelazu na Korčidi cesti, je še vedno predmet razpravljanja, tukajšnjega prebivalstva. Se vedno hodijo ljudje gledat zdrobljen avto, v katerem se je smrti ponorečila ga. Justa Roževa in Ljubljane. Truplo nesrečne gospe so v tork v Števengradu obducirali, nakar so ga odpeljali v Ljubljano-Moste, kjer se je v četrtek vršil ob veliki udeležbi pogreb. Stanje povzročeno ga. Kozlevarjeve se v slovenjski bolnici razveseljevalo boljše in je upati, da bo v doglednem času okrevala. Ta katastrofa je še četrta železniška nesreča v letošnjem letu. V vseh štirih primerih so bile smrtne žrtve.

Beležnica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 18. decembra katoličani:

Gracijan

JUTRI: Nedelja, 19. decembra katoličani:

Vladimir

DANASJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Patrioti

ZKD: Divne laži Nine Petrovne ob 14.15

v Matici

KINO IDEAL: Pri treh mladenkah

KINO UNION: Dobrotnik človeštva ob 16.

in 19.15, premiera Ben Hur ob 21.15

KINO SLOGA: Amigo

KINO MOSTE: »Živim kakor hočem« in

»Crna soba«

KINO SSKA: Svet kile — (B. Gighi)

FILOZOFSKO DRUŠTVO: predavanje dr.

Franca Derganca »Filozofija in medicina« ob 18. v mineraloškem institutu

DRUŠTVO »Soča«: predavanje sodnika

dr. Kyovskega »Japonsko kitajska vojna

in vzhodno vprašanje« ob 20.30 v salo-

lomu pri Levu

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Ske-

denje« ob 20.15

PODRUŽNICA SADRJASKA IN VRT-

NARSKA DRUŠTVA: občni zbor ob

19. v prostorih Kmetijske družbe.

PRIREDITVE V NEDELJO

KINEMATOGRAFI ISTI SPORED

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE: »Ske-

denje« ob 20.15.

DEŽURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Dr. Kmet, Tyrseva ce-

sta 43, Trnkoczy dek, Mestni trg 4.

Ustar, Šelenburgova ulica 7.

Izpod sira

Resnica, sicer žalostna je, da ga ljubljanski tramvaj včasih polomi. Ali mnogo bolj ga lomijo ljubljanci, ki se z njim vozijo. Ne vsi sicer, čast komur čast, toda mlade ljudi bi bilo res dobro naučiti spoštovanja osnovnih predpisov dostojnosti in vljudnosti.

Bil sem te dni priča dogodka, ki kaže, kako malo pozna mladina vljudnost in kako malo se zaveda svojega nedostojnega vedenja v javnosti, če že vse drugo za mlčimo.

Tramvaj pripelje pred »Zvezdo«. Misli bi, da je poln, celo na stopnici stoji usmiljenka in se krčevito drži za ročaje. Pogledam po vozu. Prazen je. Sredi voza stojijo sprevedniki in zaman vse rdeč od brezuspešnega prigovarjanja toli nekaj mladih gospodičev in gospodičen, naj stopijo naprej in zasedejo še dve prazna sedeža. Kakor bi trobil na gluha ušesa! Trdovratno je ostala mladež pri vratih, le tu pa tam porogljiv nasmeh in pogled ter slednjič vsi nastade mladenec: »Saj ves dan sedim, pa bi zdaj morala še v tramvaj!« Kakor da bi bil tramvaj zato tu, da se vozijo gospodične in izprehod.

Slednjič je starejši gospod prodiril kordon ob vratih, gruče se je zadržala in se leno potislila za korak naprej — le za korak, kajti mimo nje si se še vedno moral prebriniti v tramvaj, če nisi hotel ostati na cesti.

Kako žalostna slika! Če bi ti mladi vsaj iz usmiljenja poslušali sprevednika. — Lepo bi bilo — pa čeprav je skrajno žalostno, da se sami od sebe ne spoznajo na najosnovnejše pojme olike.

In ker se to ni zgodilo prvič, pa najbrž tudi ne zadnjič, bi svetoval upravi cestne železnice, da omogoči sprevednikom v takih primerih z radikalnimi sredstvi napravili red. Če ne zaleže vljudna prošnja sprevednikova, njegovo lepo prigovarjanje, gromljanje sopotnikov, ki mokri in premraženi komaj čakajo, da se zrinejo v voz, bo treba potrkati pač na trdo kožo te mladine, ki razen nje ne tumači nič drugega! Če apel na srce in čustva nič ne zaleže, naj pa spregovori — pendrek!

Iz Maribora

— Odklikovana služkinja. Za državljanske zasluge je bila odklikovana z zlato kolajno služkinja Julijana Lepejeva iz Maribora. Čestitamo!

— Drevi koncert Akademskega pevškega zbora. V veliki unijski dvorani bo drevo težko pričakovani koncert Akademskega pevškega zbora iz Ljubljane. Dirigiral bo g. Marolt. Za koncert vlada v Mariboru izredno zanimanje.

— Gledališče. Drevo bo repriza operete »Pod to goro zeleno«. Red A. V nedeljo popoldne bo po znanih cenah uprizoritev ruske klasične komedije »Revizor«. Zvečer uprizore zadnjič po po znanih cenah »Najboljšo idejo tete Olge«.

— Kazen za bratoma. Večeraj se je pred velikim kazenskim senatom nadaljevala razprava proti 37-letni posestnici Elizabeti Drevenkovi iz Rač, ki je 12. julija s sekuro umorila svojega slabomurnega brata Henrika Lipnika. Ker so se pri obtožnici pojavili znaki slabomurnosti, je bila nedavno razprava prekinjena in se je večeraj nadaljevala. Drevenkova, ki so jo sodniki glasom poročila zdravnika izvedenca spoznali za manj prištevitve, je bila za umor obsojena na 4 leta strogega zapora.

— Nesramno izvajanje mariborskih nemčurjev. V neki znani mariborski gostilni je prišlo do obžalovanja vrednega dogodka. Tam je na hrani več slovenskih državnih uradnikov. Za nemo zijo je sedel zagrižen nemčur W. ki je pričel izvajati slovenske govoreče goste, češ, da ko bo Slovenec pozabil svoj jezik, bo mogoče samo še lajati. Ogorčeni Slovenci so o nesramnem izvajanju znanega nemčurja obvestili stražnika, ki je W.-ja aretirati. Oblasti naj malo bolj pozorno kontrolirajo početje mariborskih nemčurjev, sicer bo potrebna samopomoč slovenske javnosti.

Smotrna organizacija
zimskega sportaVesele novice za ljubitelje bele opojnosti — Za točnost
vremenskih poročil iz vse Slovenije

Ljubljana, 18. decembra

Večeraj je ravnatelj Zveze za tujski promet g. dr. Žižek povabil poročevalce ljubljanskih, zagrebških in beograjskih listov ter zastopnike zbora smuških učiteljev na sestanek, na katerem je pojasnil, kako si je zveza zamislila organizacijo obširnih smuških tečajev in kako bo zagotovljena točnost vremenskih poročil iz vse Slovenije. Zbor smuških učiteljev sta zastopala Ervin Zupan in Tone Banovec.

Zima je tu in skrajni čas je, da se smotrno organizira gojitve zimskega sporta in s tem razmahne zimski turizem v Sloveniji. Zadaje za smučarje neugodne zime so bile krive, da prizadevale za vzgojo mladega smučarskega naraščanja in za spopolnitev znanja spretnosti smučarjev v nadaljevalnih tečajih ni imelo kude več kakšnega uspeha. Večbanje smučarskega naraščanja, ki se je učil na terenih v okolici Ljubljane, je bilo prekinjeno zaradi nenadnih vremenskih sprememb. Snega je zmanjkalo in večbanje je bilo onemogočeno. Letos bodo začetniški in nadaljevalni tečaji za smučarje organizirani tako, da se bodo vršili v Ljubljani ob ugodnih vremenskih prilikah, ako ljubljanski tereni ne bodo ugodni, bodo pa smučarji nadaljevali večbe na ugodnih terenih okoli Rakeka in Blok. Le na ta način bo mogoče v celoti izvesti program v tečajih in le na ta način bodo tečajniki imeli v tečajih resnično korist. Zbor smučarskih učiteljev je dal že 5 učiteljev na razpolago, ki bodo vodili 8-dnevne tečaje v osmih zaporednih nedeljah ali praznikih, ali pa tečaje v treh do štirih dneh zaporedoma. Ta način večbanja smučarskega naraščanja bo obšel vremenske muhe, zaradi katerih je v Ljubljani v zadnjih zimah ostalo neizvešanih precej smučarjev, ki so imeli dobro voljo pridobiti si v smučarskih tečajih osnovne pojme in osnovno znanje.

Nadalje bodo organizirani tudi tečaji za smučarje v različnih pripravnih terenih Slovenije. Pod vodstvom smučarske učitelja bodo smučarji lahko odjadrali v slovenske zimske raje, spoznavali lepote naše zimske pokrajine in pripomogli tako k razmahu zimskega tujeskega prometa v Sloveniji. Vsi bodo imeli priliko, da preizkusijo svojo spretnost na najrazličnejših terenih. Večbanje bo na ta način spopolnjeno in bo bolj zanimivo in bolj smotrno. Znano je, da smučarsko guljenje na znanem terenu ne zadostuje za izvešanje dobrih smučarjev. Smučar, ki si je pridobil osnovne spretnosti v začetniškem tečaju, mora položiti še veliko maturo na drugačnih terenih in se mora osamosvojiti.

Spopolnjeno organizacijo vremenske službe bodo vsi smučarji in turisti sprejeli z veseljem. Iz vseh pomembnejših krajev Slo-

venije bodo objavljena službena poročila o snežnih in vremenskih razmerah. Za točnost vremenske poročevalske službe so prevzeli jamstvo Zveza za tujski promet, Tujsko prometna zveza v Mariboru, Jugoslovanski zimski sportni savez in Slovensko planinsko društvo s sodelovanjem meteorološkega inštituta ljubljanske univerze. Ne točnosti v vremenskih poročilih bodo onemogočene, ker bodo smuški učitelji poročila kontrolirali ob priliki vežb tečajnikov v raznih delih Slovenije. Zveza bo pošiljala svoje uradnike-smučarje v kraje, odkoder prihajajo »sumljiva« vremenska poročila. Ako bodo ugotovili, da ta ali oni kraj namerno napačno obvešča o vremenskih prilikah iz kakršnegakoli vzroka, bo prizadeti kraj izločen iz vremenskih poročil. Opozorjamo smučarje in zimske turiste, da bodo časopisi pod posebno glavo pričobevali točna službena poročila, za katera gori imenovane organizacije jamčijo. Zasebna vremenska poročila interesiranih hotelov so v zadnjih zimah marsikoga že razočarala.

Tujsko prometna zveza v Mariboru je sporočila, da je bila na Pohorju izvršena zimska markacija na vseh važnejših terenih. Doslej je bila orientacija smučarjev na Pohorju zelo otežena zaradi pomanjkanja zimske markacije. Markirana bodo pota od Ribnice do Senjorjevega doma, od Senjorjevega doma do Šintarice itd.

Ljubljanski dopisniki zagrebških in beograjskih listov bodo vsak teden po večkrat obveščali tamkajšnji zimski sportni svet o vremenskih prilikah v Sloveniji, s čimer bo storjen velik korak naprej za propagando tujeskega prometa v Sloveniji. Za turiste iz Hrvaške in Srbije bo točnost vremenskih poročil iz Slovenije še posebno važna. Ne bo jim treba preklinjati, kakor se je zgodilo večkrat zadnje zime, ko so nasledili napačnim vremenskim poročilom in prihiteli v Slovenijo, kjer jih je pral dež.

V Kranju je bila te dni otvorjena pisarna »Putnika« in Zveza za tujski promet, ki bo že to zimo v marsičem pripomogla k razmahu zimskega tujeskega prometa na Gorenjskem, v bodoče pa bo po velikopoteznem načrtu odprla domačim in tujim turistom še mnogo lepote, za katere turisti zaradi slabe organizacije niso mogli imeti odprtih oči, ne zanimanja.

KAKOR JE BILA POUČENA

— Marička. — pravi gospodinja služkinja. — predno postavite krožnik juhe pred gosta, ga morate vprašati, ali sploh želi juho.

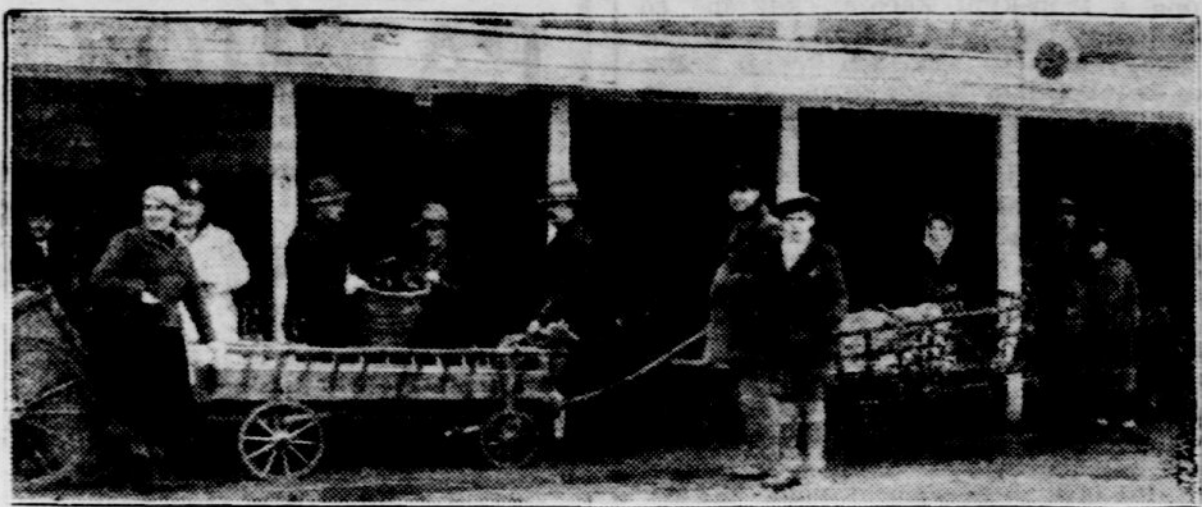
Drugi dan vpraša služkinja pri obedu gosta: Ali želite juho, prosim?

— Da. — odgovori gost.

— Saj je nimamo več, — pravi služkinja.

Defile revnih na velesejmu

Kako so defili revežem brezplačni premog — Nekdo je poslal ponj celo postrežka

Ljubljana, 18. decembra.

Morda niste opazili procesije revnih ljudi, ki so v tem tednu odvažali z ljubljanskega premoga. To je bil prvi defile ljubljanske revščine.

Prihajali so iz vseh črnih predmestij naše bele Ljubljane, iz Zelene in Gramozne jame, z Brda in iz Sibirije, z Viča in z Galjevice, pa z Grada in iz Šiške... toda kdo bi našel vse četiri revnih ljudi v Ljubljani!

Ko bi videli vse te ljudi in njihovo trenutno srečo, ko so jim napolnili s premogom vreče, bi vas morda napadla bizarna misel: kako srečni so ti ljudje — samo zaradi vreče premoga, vidite, da beda osrečuje ljudi vsaj posredno... Ceste so bile zasnežene in blatne, a ljudje so gazili po blatu in brozili več kilometrov daleč, vlekli vozčke s premogom ter bili veseli, da peljejo tako težko, kajti čim težja so se jim zdela bremena, tem lažja je bila zavest, da so dobili — mnogo premoga.

Pod pristreškom velesejskega paviljona je bilo nakupnega 8 vagonov trbovjskega premoga. Dva delavca sta dan za dnem polnila izmerjeni košari s premogom, upravniki Rdečega križa, G. A. Jagodič je pa nadzirali delitev, vodil imenik in našel za vsakega obdarovanca lepo besedo. Ti ljudje, ki so prihajali boječe, a vendar z upanjem v oči, in ki so že od daleč ponujali nakaznico za premog, niso vajeni prijaznih besed. Povsod jih odpravljali s kratkimi besedami in prav senzacija je za nje, če jim kdo deli premog. Zal se takšna senzacija ponavlja le enkrat na leto.

— Ali ste prišli od daleč? — Iz Gramozne jame, — odgovorja starec. Obleden je v razpican obloko. Obraba je kosmatega kakor puščavnik, lasje mu lezejo čez ovratnik zamaščenega suknjčka.

— Iz jame, da. Samo ne iz barake. Pravi jo, da so barake, pa so le hiše. Baraka je samo, če je v nji spravljeno zidarsko orodje.

Prišla je starejša ženska. Glas ji drhti. — Veste, gospod, 7 otrok imam, pa mi niso dali listka, usmilite se me — Joka in pogleduje po premogu. G. Jagodič jo pozna; menda pozna slehernega izmed nepregledne armade revnih ljudi, ki vlagajo leto za leto prošnje pri dobroteljskih društvih in ustanovah. Začudil se je, zakaj ni prejela nakaznice za premog. Izkazalo se je, da se nekemu okrajnemu očetu revnih, ki je podal mnenje o prošilcih svojega okraja, ni zdela dovolj revna. In G. Jagodič, ki deli premog, je zadnja instanca, kamor se obračajo prošilci, ko so jim bile prošnje odbite. Toda, kako bi jim naj ustrele? Nakaznice so že vse razdeljene; 250 prošilcev prejme po 150 kg premoga, 320 po 100 kg in 140 samcev po 50 kg.

— Če bo kaj ostalo. Pridite nazaj! — to je tolažba za te prošilce, ki se ne morejo sprijazniti z mislijo, da bodo drugi, ki niso tako potrebni, obdarovani, oni pa ne.

Najbolj sem se začudil, da je po premogu prišel tudi postrežek. Ali revnim prošilec določa podarjen premog postrežki? Da ne smete se čuditi. Nekateri obdarovanci so bolni in stanujejo kje na Brdu, več ko poldrugo uro daleč, drugi pa zopet nimajo vozčka in niti ne vrece ter ne morejo premoga odnesti v žepu. Zato po več revnih obdarovanih družin zbere denar za postrežka — vsak da po 5 din — in postrežke, ki ve kaj je revščina, ne računa mnogo. Upre se v dvokolnico ter pelje po več 400 kg premoga poldrugo uro daleč. Da, tudi na postrežke ne smemo pozabiti pri tej dobroteljski akciji.

sel uro budiiko ter par škornjev. Tat je škornje najbrž pomeiril kar na cesti, pa mu niso bili všeč: zato jih je vrnil nazaj na dvorišče in se zadovoljil samo z uro. Po licija je bila večer obveščena o drznem vladu v pisarno gradbene družbe »Slograd« v St. Vidu pri Ljubljani. Vlomilec je odprl vrata, in odnesel ročno blagajno, o kateri je mislil, da je polna denarja. Može se je pa uresnil in je moral debelo pogledati, ko je našel v blagajni le okrog 40 din.

V Strojnih tovarnah so prišli na sled tatvinam železa, ki so ga otnasali neznanec najbrž že delj časa. Policija, ki je bila na tatvine opozorjena, je po daljšem oprezo vanju izsledila tatu v osebi nekega biverga delavca, ki je prihajal ponoči čez zid na dvorišče tovarne in odnasal železne droge, ki jih je potem prodajal trgovcem s starim železom. Može, ki pa noče izdati iz drugih tatinskih tovarišev, so zavili.

Policija je večeraj zaplenila nekemu trgovcu s preprogami zlato dvokolovno uro znamke »Elsin«, ki jo je ta kupil od nekega drugega krošnjarja. Ker je zelo verjetno, da je bila ura ukradena, saj imajo krošnjari največ prilike za krajo, policija zasleduje prodajalec ure.

Po tatvini v Poljanski dolini

Gorenja vas, 17. decembra
Preiskovalne oblasti so pridno na delu, da pojasnijo veliko tatvino denarja pri mesarju Pavlu Perscuttiju v Gorenji vasi, kjer je izginila ročna blagajna z okrog 22.000 din gotovine. Orožniki iz Poljan so zaslišali najprej domače. Doma sta bili ob času vloma le 15-letna hčerka in kuharica, dočim sta bila odsli gospodar Pavle in njegov mesarski pomočnik v Sokolski dom, kjer so vzprijeli znano igro »Reveček Andrejček«. Na podlagi različnih indicij so aretirali orožniki nekega mizarskega pomočnika, očeta štirih otrok, ki je bil sicer tudi pri igri, a je med predstavo menda izginil. Aretiranec, ki je bil odveden v sodne zapore, je italijanski državljan, doma iz okolice Cerknega. Tatvino pa odločno zanika. Neposrednega dokaza za njegovo krivdo nima, ker ga pri kraji nihče ni videl, obremenjuje ga pa to, da so ga videli postajati v hiši in okrog nje.

Tatvina sama je vzbudila po vsej Poljanski dolini veliko pozornost. Okradeni mesarski mojster je ugleden in slovi zlasti po dobrosrčnosti. Može pa je bolehen. Vse kupčijske posle vodi njegova žena Marija, ena onih redkih naših žen, ki je izučena mesarica. Pokupi vsak teden mnogo živine, telet, prašičev, ter jih dobavlja mesarjem v Kranj in noter do Ljubljane. Za svoje kupčijske posle je rabila več denarja, ki si ga je prihranila z varčnostjo in umnim gospodarstvom. Ob času vloma je imela doma okrog 25.000 din, ki jih je hranila v železni blagajni v podstrešni sobi. Ta soba služi zakoncem tudi za spalnico. V nedeljo je šla z doma na kupčijo in vzela s seboj nekaj gotovine tako, da je ostalo v ročni blagajni še 20.000 din in 300 italijanskih lir. Predal omare je zaklenila kakor običajno. Ko pa se je po 17. vrnila domov in hotela spraviti nekaj denarja nazaj v blagajno, je takoj opazila, da je bilo v spalnici vlomljeno. Omara za perilo je bila odprta, predal tudi — a ročne blagajne ni bilo nikjer... Ves denar je bil izginil!

Službena vremenska poročila

po stanju z dne 19. t. m.
Rateče-Planica, 870 m: —2, pooblačeno, mirno, pršilo, 105 cm, izgleda dobro;
Kranjska gora, 810 m: —2, pooblačeno, mirno, barometer se dviga, pršilo, 90 cm;
Vršič-Erjavčeva koča, 1501 m: pršilo, 150 cm;
St. Janez v Bohinju, 523 m: —1, pooblačeno, osrenjen sneg, 50 cm;
Zlatorog, 530 m: 0, oblačno, osrenjen sneg, 60 cm;
Dom na Voglu, 1540 m: —5, oblačno, 20 cm suhega snega na podlagi 190 cm;
Dom na Komni, 1520 m: —6, oblačno, 25 cm suhega snega na podlagi 200 cm;
Dom na Krivavcu, 1700 m: —2, oblačno, 20 cm suhega snega na 100 cm podlage;
Koča na Veliki planini, 1558 m: —1, oblačno, 20 cm suhega snega na 100 cm podlage.

Iz Ptuja

— Krstna predstava v ptujem gledališču. Dramsko društvo vprižori z domačimi igralci krstno predstavo »Zmago Svajgerja 3 dejanje« ljudske zgradbe »Domačija«. Posamezne vloge so v rokah odličnih igralcev, režijo pa vodi g. Borko. Zagotovljen je pravi užitek. Igra bo vzprijaznjena v torek, dne 21. t. m. ob 20. uri v mestnem gledališču.

— Nov grob. V petek smo položili k večnemu počitku na pokopališču v Rogoznici 68 let staro gospo Alojzijo Skuhala, vdovo po posejilniškem ravniatelju. Preostali nam še iskreno sožalje!

— Pomanjkanje modernih stanovanj. V zadnjem času čitamo po časopisju, da zida Pokojniški zavod za nameščene v Ljubljani v raznih mestih stanovanjske hiše, tako na Jesenicah in v Mariboru. Pokojniški zavod pa je sezidal tudi po drugih mestih že več stanovanjskih hiš. Mislimo, da bi bilo umestno, da bi PZ tudi v Ptuju kot avtonomnem mestu sezidal moderno stanovanjsko hišo, saj moderna in higienična stanovanja v Ptuju zelo pogrešamo. Morda bi to akcijo izpeljala mestna občina in nudila PZ primeren brezplačen stavišč. Tudi v Ptuju živi velika zasebna nameščencev, ki imajo tudi govelo interes na tem, da se sezida pri nas večja stanovanjska hiša ter da pride del kapitala Pokojniškega zavoda tudi v Ptuj.

— Sokol v Ptuju bo imel drevo ob 20. v prostovni dvorani. Mladščiki izredni občini zbor. Na dnevnem redu je vprašanje zgraditve sokolskega doma. Člani Sokola naj se izrednega občnega zbora zanesljivo udeležijo.

— Tatvina kolesa. V sredo se je mudil v Ptuju po opravkih ključavničarski pomočnik Peter Steeler ter je na Slovenskem trgu ob neko hišo pristopil svoje kolo. Ko se je vrnil iz trgovine, kolesa ni več našel.

— Z živilskega trga. Zadnje dni je naš živilski trg bolj slabo založen. Kmetje hranijo svoje prideleke, da jih bodo pred prazniki lahko vnovčili. Slušimo predajajo na trgu po 13 do 14 din, svinjsko maso pa po 14 do 20 din, svinjske rebere pa po 10 din k. Perutnine je malo. Rolčki nitičane stanejo nar 28 do 35 din, slabši pa 16 do 18, kura stanejo 24 do 28 za komad, purice pa po 35 do 50 din za komad. Jajca prodajajo

po 1 din. Zelenjave je malo. Salata endivja se prodaja po 3 do 4 kom. za 1 din, špinača kupček 1 din, zeljnat: glave po 1 din za komad, koleraba pa po 4 kom. za din. Mlečnih izdelkov je zelo malo, zlasti težko se dobi evrovo maslo. Jabolko je še dovolj in jih dobiš 5 do 6 kom. za din. Suho sadje stane 1 liter 3 din.

Iz škofje Loke

— Sadjarji. Udeležite se jutri rednega občnega zbora. Pričete ob 9. v prostorih nove šole. Dnevni red običajen!

— Iz sokolskih vrst. Prijatelj lepega filma opozarjamo na krasi filmsko delo »Carri bohema«, ki bo na sporedu sokolskega kina dravi in jutri. V glavnih vlogah slovi igralca Marta Eggerth in Jan Kiepura, slavni poljski pevec. Pucinijsva glasba! Bratje in sestre! Vsesokolski zlet v Pragi se bliža! Mislite na udeležbo že sedaj, da se boste lahko takoj odzvali vabilu. Podrobnosti navodila prejmete pravočasno. Kakor vsako leto, priredi Sokol tudi letos Silvestrov večer z zelo zabavnimi in pestrim spredelom. Večer pripravlja poseben odbor. Prizidena je kratka igra, komični nastopi, pevski zbor, glasba itd.

— Davica med mladino. Ne le v škofjelokski okolici, marveč tudi po obeh dolinah se je jela močno širiti davica tako, da je sreski zdravstveni referent dr. Kocijančič že prav posebej opozoril javnost, naj bolniki ne prikrivajo, marveč takoj odredijo vse potrebno, da se bolnež zatre. V neki hiši na Irati so imeli hkrati štiri otroke bolne, več bolnikov je tudi v Gabrku itd. Potrebno pa bi bilo, da se ob takih boleznih razkužijo tudi šolske sobe.

— Divji merjasec. Dolgo se je skrivaj divji prašič po naših krajih, a sledajči mu je le odzvonilo. Ustrelil ga je Janez Peternej s Poljanskega nekja pri Valtrskem vrhu.

— Beg iz življenja. Te dni so našli mrtvega v Selščici pri Dolenji vasi mladega tesarja D., ki je šel prostovoljno v smrt. Fant je bil slab, kloujen. Še dan pred smrtjo je pravil, da ga bodo gotovo obsili in je mislil na električno žico nad seboj. Še istega dne je odšel z doma in se ni več vrnil. Skočil je v Selščico. Naslednje jutro so našli njegovo truplo.

Iz Kranja

— Most čez Kokro. Letošnje muhasto vreme v pričetku zime zelo močno ovira vso stavbno aktivnost, ki je v Kranju to leto kljub mesecu decembru še zelo živa.

Zato se je tudi gradnja mostu čez Kokro mnogo bolj zakasnila, kot se je pričakovalo. Treba bo še precej dela, predno bo most dograjen in izročen prometu. Pred enim tednom so dogradili streho in jo pokrilili, kar prvič obvaruje les pred vlago, drugi pa je tudi pri slabem vremenu delo pod streho kolikor toliko omogočeno. Glavno delo, ki se mora še izvršiti, je sestavljanje se dveh lokov, ki tečeta paralelno s prvima dvema. To sta notranja loka. Tramovi, na katere pride cestnice, so deloma tudi že položeni. Poleg glavnih del bo pa treba izvršiti še več manjših opravil, predno bo z novim mostom odprta zveza med Kranjem in hujanskim ravni. Bo pa kranjski most prvi te konstrukcije na Balkanu, če ne celo v srednji Evropi, saj podobnih lesenih mostov z razpetino do 90 m tehnika le malo pozna. Zanimal bo tehnike s svojo impozantno višino nad 40 m globoko romantično Kokrino sotesko in bo posebno slikovito privlačnost Kranja. Velike vrednosti pa bo tudi praktična stran mostu.

— Parkiranje avtomobilov pred Staro pošto. Prav je, da se Kranj lahko ponaša z urejeno avtobusno zvezo mesta z oddaljenim kolodvorom in da ima zadostno število avtoizvoščkov na razpolago. Prav pa nikakor ni, da avtobus, ki vozi na kolodvor, včasih pa kak drug avto, zapira tlakovani prehod med Andraščem in »Staro pošto« ter morajo pasanti zaradi avtobusa stopati v blato. Sploh je ves dohod k »Stari pošti« zabarikadiran z avtomobili in kmalu za pešce ne bo več prostora. Apeliramo na občino, naj napravi omenjeni prehod svoboden in naj določi za parkiranje avtobusov in avtomobilov drug, bolj primeren kraj, ne pa da se morajo pešci po blatu in brozgi izogibati vozilom, ki stoje pred »Staro pošto«.

— Lepo in moderno urejene in razsvetljene izložbe je za letošnji božič napravil kranjski zlatar B. Rangus na »Stari pošti«. Vse to priča o napredku in podjetnosti domačega obrtnika, ki v svoji trgovini z največjo izbiro in nizkimi cenami vsakogar najboljše postreže. Berite njegove oglase v inseratnem delu lista.

— Nedeljski šport. Boj za točke je letos končan. SK Kranj je ostal jesenski prvak v ljubljanski skupini z naskokom dveh točk. Končna odločitev pade spomladi. Jutri popoldne ob 14. pa pride v Kranj v goste naš ljubljanski ligaš SK Ljubljana. To prijateljsko srečanje bo trening tekma za ljubljancane, ki gredo o božiču igrat v Italijo. Zato bo tekma vsekakor zelo zanimiva in bo SK Kranj moral zbrati vse svoje najboljše razpoložljive sile in moči, da doseže časten rezultat. Zato smo prepričani, da bo tudi vsa, našemu nogometnemu zastopniku naklonjena publika to zanimivo tekmo poslela, zlasti če bo le vreme odgovarjalo.

Iz Zagorja

— Dražba lova. V kratkem prideta na dražbo dve lovišči občine Zagorje in sicer lovišče Ržišče v izmeri 2999 ha, izključna cena 1200 din in lovišče Kotredč v izmeri 3093 ha, za izključno ceno 1500 din.

— Smrt starega narodnjaka. Te dni je umrl 84 let stari Jakob Vrtačnik iz Senožet pri St. Lambetu. Pokojnik je bil ena izmed vedno redkejših starih naprednih korenin. Bil je soustanovitelj zagorskega Sokola in vedno v prvih borbenih narodnih vrstah. Pogrešali ga bodo tudi siromaki, katerim je bil usmiljen oče. Podlegel je pljučnici. Ohranimo mu časten spomin! — V Kolovratu pa je preminula druga starina, umen gospodar in trgovec. Daleč okoli so poznali starega Rožanca kakor se pravi pri hiši, Andreja Zupanciča, v starosti 82 let ga je pobrala kap. Naj počiva v miru!

— Sprememba pri rudniku. Dosedanji zunanji obratovodja g. Jan Franc je bil na lastno prošnjo premeščen v Trbovlje. Namestu njega je imenovan obratovodja osrednjih delavnic TPD v Trbovljah, g. Petrič.

— Itevni deci čevlje. V nedeljo ob 9. bo do prešli toplo zimsko obutev nekateri izmed najpotrebnejših otrok soljarjev. Potrebni denar je zbralo agilno društvo za varstvo otrok, katerega predsednik je neumorni učitelj g. Lojze Kolenc. Obdarovani bodo 103 otroci in je obistočno vajeno k skromni svečanosti v malo dvorano Sokolskega doma.

— Božični dar rudarjem. Na intervencijo rudarskih organizacij bo razdelila TPD med rudarje večjo količino bele moke. Rudarji bodo prejeli po 10 kg moke, oženjeni pa še za vsakega otroka po 5 kg.

— Električno omrežje se v naši dolini odlikuje po slabi žilnosti napeljav. Ponekod vise žice radi pobešene drogovja kot pajčevina in ni čuda, da pritožbe radi neprestane nihanja svetlobne jakosti ne prenehajo. Menimo, da je tudi v tem eden glavnih vzrokov, posebno ob vetrovnem vremenu, večnih pritožb radijskih naročnikov, katerim se od vsega tega aparat običajno kvarijo. Prosimo hitre remedure.

— Nezavarovana struga Medije v Toplicah je predmet vedno ostreje kritike. Ravno na nezavarovanem mestu je struga Medija izredno deroča ter skriva v dnu majhen, a opasen vrtnec, malo dalje pa dere čez betonsko, močno nagnjeno ploščad. Cestni odbor naj stori svojo dolžnost pravočasno!

Prometne ovire

Škofja Loka, 17. decembra
Letošnja zima je kaj huda. Borili se moramo z vsemi možnimi težavami, saj imamo, sneg, dež, brozgo, zametena pota in vse, kar spada zraven. Glavni cesti V Poljansko in Selško dolino in pa ceste na Sorškem polju so zasnežene in vzdržujejo avtobusi promet le z največjo težavo. Zelenjskemu avtobusu, ki je vozil oni dan na kolodvor, je naenkrat zastavil pot snežni plaz na Bukovici pred Curnovo pošto. Mislili so, da bodo mogli prebrskati kupa snega, pa ni šlo. Še prestrašili so se ljudje, kajti avto je nekam čudno dvignilo in zasukalo naravnost proti vogalu hiše. Vzeli so morali lopate, potniki so izstopili in slednijo so z združenimi močmi zrinili avto toliko naprej, da so pristopili še v zadnjem hipu na kolodvor. Podobno smolo je imel avto nekega škofjelškega industrijca, ki ga je zaneslo v jarek. Škode ni bilo, a strahu so je precej prestali. Voziti z ljužninami v dolino je zdaj sploh nevarno. Južni sneg je napravil mnogo škodo. V Bodovljah so bili ves dan brez luči. Škofjelčani imajo še posebne težave. Moker sneg drsi s streh. Res sroča, da ne pride do večje nesreče. Pota so pa takda sedimo najraje doma. Tam pred Balantom je posebno oburno, a ni človeka, ki bi zagrabil za lopato. Tudi pokopališko pot bi bilo treba očistiti. V dolini je manj snega, a v višjih zaselkih ga je mnogo več. Pol metra mete in če več.

Do 40% šolske mladine ograža jetika

Ugotovitve šefa državnega protituberkuloznega dispanzerja v Mariboru dr. Varla

Maribor, 18. decembra.

V Mariboru je bila v sredo anketa Protituberkulozne lige. Na nji se je izkazalo, da pomeni jetika kot socialna bolezen v Sloveniji še posebno nevarnost za današnjo mladino. Posebno poučeno so bile zlasti ugotovitve dr. V. Varla, šefa državnega protituberkuloznega dispanzerja v Mariboru, na predavanju o rezultatih preiskav dispanzerja in o umrljivosti za tuberkulozo.

Protituberkulozna liga v Mariboru je omogočila letos dispanzerju nabavo tuberkulinskega praška za upravljanje okuženih po bacili jetike pri šolski mladini. Rezultati preiskav kaže upravičeno skrb: tretjina šolske mladine je okužena! Preiskali so 2500 soljarjev v Mariboru in ugotovili, da jih je 34 obolelih okuženih z bacilom jetike. V radevliškem okraju je samo 27% mladin, ki nosi v sebi kili nevarne bolezni, vendar je tudi ta odstotek še vedno visok. V mursko-soboškem okraju je 30% okuženih soljarjev, v lendavskem pa celo 40%!

Če je kdo okužen z bacili jetike, to še ne pomeni, da bo tudi obolel za jetiko ali da ji bo celo podlegel. Vse zavisi od odpornosti telesnega organizma, ki je pa seveda zelo zmanjšala, ako človek ne živi v urejenih razmerah in če strada. Mladina, ki je bolnoročna, kakor tako tudi naglasamo, bi nas morala mnogo bolj skrbeti in tako pomembne ugotovitve zdravnikov bi ne smele ostati neopažene in neupoštevane. Zdravniki so tudi že večkrat ugotovili, da je mladinska šolska mladina premalo hranjena in zato primerno odporna proti pljučnim boleznim. Ravno tega se kaže potreba.

Plazovje v Trbovljah

Trbovlje, 17. decembra

Zadnje dolgotrajno deževno vreme je povzročilo povsod mnogo škodo, ponekod so se pa pripetile tudi večje in manjše elementarne nevarnosti, ki bodo zahtevale mnogo stroškov, da se odvrnejo nevarnosti za življenje in imetje prebivalstva. Tako je pred mesecem napeljeval plazovje na dnevni kopu dolina mnogo škodo rudniku in dejavstvu, ker se je moral obrat radi plazovja skriti, nadvadno pa je plaz potegnil nad banovinsko cesto v goranem delu Trbovlj ter se srušil preko opornega zidu na cesto.

Pred dnevi pa se je sprožil pri tako zvanem apneni nad banovinsko cesto blizu naselbine Sušnik ogromen plaz, ki vsebuje več sto kubnih metrov materiala, deloma ilovice, deloma pa ogromnih skal, ki merijo več metrov v premeru. Še pred dnevi smo poročali, da je plaz zdrvel na banovinsko cesto, ki pa so jo v naslednjih dneh očistili delavci sreskega cestnega odbora in tako omogočili neoviran promet na teh komunikacijah. Nekaj velikih skal je bilo razstreljenih, ostali material pa je bil iz ceste in železnice odvožen.

Včeraj med 1. in 2. uro jutraj pa je plaz zopet močno napredoval. Na cesto in železnico so zdrknile zopet ogromne skale in vso cesto so zasule skoraj 2 m debele ogromne mase kamena in zemlje. Vse kaže, da se plaz ne bo ustavil in kakor hitro bodo spravili s ceste plazovni material od danes, bo jutri pritisnila iz strmega pobočja nova masa plazovnega materiala, zlasti skale, ki so se s plazovnim materialom počasi sto metrov visoko v pobočju in sedaj povzročajo pritiskalo ves ogromni plazovni material v dolino.

Da bi bilo mogoče to plazovje zajeziti, na to poklicani čimprej niti ne mislijo. Danes so si na licu mesta ogledali plazovje zastopniki sreskega cestnega odbora, tehnični organ cestnega odbora je bil pa takoj

prvi dan ob nastanku plazovja na licu mesta ter odredil vse potrebno, da bodo tehnična dela pri odstranjevanju plazovnega materiala šla nazaj od rok. Vsekakor bo treba odstraniti s pobočja vse plazovni material, ker bi bila vsa prizadevanja z opornimi zidovjem zavarovati banovinsko cesto iluzorna, dokler pritiskajo s strmega pobočja tako velike mase materiala, ki bi porušile vsak še tako močan oporni zid.

Razumljivo, da bodo odstranjevanje plazovja in ostala zavarovalna dela trajala precej časa in da bo tudi precej stroškov. Zeleni bi pa bilo, da bi tudi banovina nekaj prispevala k stroškom odstranitve materiala in učinkovitega zavarovanja komunikacije, ker je to elementarna nevarnost večjega obsega.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 18. decembra.

Stražniki in detektivi so snoči prijeli in spravili v policijske zapore več luhkov, ki so jih deloma izsledili na ulici, deloma pa v raznih zakonitih lokalih, kjer so poselale v družbi veselčakov. Med arci ankami je bila tudi 20 letna bivaška dijakinja Milka S., ki se je šele nedavno preselila v Ljubljano. Milka je že zgozljaj zašla na kriv pota in je imela v Ljubljani že več neudolnih afer. Ker je osramotjena, da tudi rada posega po tuji lastnini, jo bodo iroično sidišču.

Zrtev drznega žeparja je postal čini bančni uranik Lovro Sušteršič v gorenjskem vladu, ki odhaja z glavnega kolodvora ob 17.15 in v katerem je bila gneča, mu je nekdo ukradel iz žepa zlato dvokolovno uro, ter držno zlato veržico z obeskom v velikosti lesnika. Ukradena ura z veržico je vredna nad 5000 din. V hlev na Celovški cesti 41 se je predstojnikom vtilotilni nek postopač, ki je pobiskal po strojni inovini hlapca Antona Isteniča in mu končno odne-

Več smotrnosti v socialno skrbstvo!

Cim popolnejša je evidenca revežev, tem manj je zlorab

Ljubljana, 18. decembra
V soboto smo opozorili na neke nedostake javne dobroteljske, ki je pri nas osovražena najbolj prav zaradi njih. Zal pa moramo tudi ugotoviti, da ima tudi socialno skrbstvo ali socialna politika danes mnogo napak. Ne nameravamo kritizirati nepopolnosti socialnega skrbstva in ne omalovaževati socialno političnega dela posameznih občin; hočemo le predvsem opozoriti na nekatere nedostatke, ki bi jih lahko odpravili, brez posebnih gmotnih žrtv in ki bi jih morali odpraviti, ako hočemo uvesti sistem v podpiranju revnih ljudi.

Z vprašanjem sistemske organizacije socialnega skrbstva so se pri nas bavili že nešteti, a zdi se, da samo teoretično. Vendar so mnogi socialni delavci skušali vplivati vsaj s predlogi na organizacijo socialnega skrbstva posameznih občin. Tudi socialno skrbstvo nekaterih naprednih evropskih mest, predvsem Prage, nam je postalo vsaj vzor (čeprav mu ne sledimo), odkar smo slišali predavanja dr. P. Zerkla. V mestnem socialnem uradu v Ljubljani deluje uradnik, ki je letos proučeval socialne ustanove na češkoslovaškem. Mestno poglavarstvo ima tudi socialni svet, čigar naloga je dajati pobude za izpopolnjevanje socialnega skrbstva mestne občine.

Nekateri socialni delavci so izrekli že večkrat željo, da bi se vsi javni socialni delavci, zastopniki posameznih dobroteljskih društev in posamezniki, ki imajo razumevanje za reševanje socialnih vprašanj združili pri smotrnem socialnem delovanju bodisi v organizaciji, ki bi se imenovala socialni svet ali kakorkoli; to bi bil prvi pogoj, da bi se uvedlo v socialno skrbstvo in reševanje pomembnih socialnih vprašanj pri nas več resnosti in smotrnosti. Ko bo prodrl v javnosti spoznanje, kako pomembne naloge bi moralo prevzemati socialno skrbstvo, se bo pokazalo tudi večje razumevanje za dotiranje socialnih ustanov.

Pri nas ni pravega smisla za pravo socialno politično delo; zato tudi še vedno zamenjavamo pojme »dobroteljske in socialne skrbstva«. Dobroteljsko lahko služijo samo posameznikom in ne skupnosti ter se lahko omejuje na neredno podpiranje revežev. Socialno skrbstvo pa mora prevzemati mnogo večje socialno politične naloge, predvsem socialno politične ustanove, ki jim je poverjeno socialno skrbstvo, ne smejo služiti le revežem, ki iščejo sami pomoči pri njih in morajo poznati tudi druga sredstva za zatiranje bede in socialnega zla — ne le podpore in nakazila za delo, ki ga še ni in ki ga najbrž ne bo. Socialni uradi pa bi morali tudi imeti primerno gmotno podlago za svoje delovanje, zato pa bi občinski sveti ne smeli gledati na nje kakor na zlo, ki zahteva samo denar in ki ničesar ne daje; tudi socialni uradi so produktivni v občinskem gospodarstvu, čeprav neposredno zahtevajo mnogo denarja, saj vračajo z bogatimi obrestmi vse izdatke — posledno s svojim ugodnim vplivom na socialno življenje.

Lahko torej zagovarjamo pogosto zahtevo socialnih delavcev po izpopolnitvi ter smotrnosti organizacij organov socialnega skrbstva. Ob tej priliki ne zagovarjamo kakršnih revolucionarnih zahtev in reform. Gre za to, da na vseh pristojnih mestih, kjer so dolžni prevzeti odgovornost za organizacijo socialnega skrbstva, vsaj obravnavajo socialne probleme resno in ne z demagogijo. Če se kdo hoče ostri odgovornosti za socialno zlo zgolj izgovorom, da je vse revščina kriva le delomirnost, ga upravičeno obsojamo kot demagoga. Zal imajo pri nas demagogi veliko besedo, zato je še tako malo razumevanja za pravo socialno skrbstvo ter njegove naloge. Samo po sebi je razumljivo, da nekateri ljudje izkoriščajo socialne urade, a s tem nikakor ni rešeno, da je socialno skrbstvo nepotrebno, zlasti ne smotno socialno skrbstvo.

Stevilni socialni delavci, ki imajo izredno bogate izkušnje v svojem delu, so prišli že zdavnaj do prepričanja, da se sistematično socialno skrbstvo začne z evidenco revežev. Cim popolnejša ter točnejša je evidenca, tem manj je zlorab in tem jasnejša slika se nudi socialno političnim delavcem o nalogah socialnega skrbstva. Ljubljanski socialni urad izpopolnjuje kartoteko o revnih ljudeh, ki se zatekajo po podpore, že dolgo vrsto let. Toda kartoteka še ni popolna in tudi ne more biti povsem točna v vseh podrobnostih, čeprav je neobhodno potreben pripomoček pri sedanjem delu urada. Mislimo, da bi bilo treba voditi še boljše evidenco o revnih ljudeh in da bi se ne smeli naslanjati le

na podatke, ki jih posamejno izprošenj prosilec za podporo in od tako zvanih očetov revnih (ki vodijo nadzorstvo nad reveži po okrajih).

Zanimiv je predlog znanega socialnega delavca A. Juha, višjega sodnega oficijala, ki se že dolgo vrsto let peča s socialnimi vprašanji in ki je bil tudi sodelavec Fr. Milčinskega na mladinskem oddelku dež. sodišča; g. Juh predlaga, naj bi pregledali vsa stanovanja revnih ljudi ter po njih sestavili kartoteko o revežih, kakor n. pr. zbirajo podatke o ljudskem šteju. Mislimo, da bi bilo treba vsaj voditi več računa o življenju revnih ljudi, njihovih socialnih razmerah, stanovanjih, službah

in zdravju, če bi že ne sestavljali razvidnic od hiše do hiše; vsaj od časa do časa bi morali pregledati najslabša stanovanja, zdaj v tem, zdaj v onem okraju ter se natančno pozanimati pri ljudeh samih, kako živijo. Zavedamo se, da bi to zahtevalo velike stroške in tudi mnogo več oseba, kakor ga imajo zdaj občine za socialno službo. Toda bilo bi tako potrebno, da bi vsakek morali začeti razmišljati o popolnejši evidenci revnih občanov.

Mnogo revščine je skrite in o nji ne vedo mnogo na socialnih uradih. Pogosto je vpravljen revščina najstrašnejša; dodati ne poznamo bolezni, ne razmišljamo o zdravju. Že zaradi tega bi bilo treba voditi popolnejšo evidenco o socialnih razmerah občanov. To pa nedvomno spada pod pristojnost socialnih uradov.

V tem članku pa ne moremo razpravljati še o drugih socialnih nalogah, ki bi jih morale prevzemati občine, banska uprava, država in socialne ustanove, o nalogah, ki spadajo v okvir socialnega skrbstva.

Osamosvojimo se v smučarskem sportu

Naši domači izdelki z lahkoto vzdržijo tujo konkurenco in jo celo prekašajo

Ljubljana, 18. decembra
Jugoslovanski zimskosportni savez si je nadel hvalevredno nalogo vzgojiti domače smučarske trenerje in tako storiti prvi korak k osamosvojitvi našega domačega smučarskega sporta. Ni ravna prenapetost, pravilno presoja položaj in stopnja, ki jo zavzemamo v svetu. Saj so naši tekmovalci imeli že toliko prvotnih in izjemskih trenerjev, da jim je sistem treniranja dobro znan. Zakaj bi torej leto za leto klicali in plačevali drage tuje učitelje, ko bi lahko ta denar uporabili za druge svrhe, n. pr. za pošiljanje tekmovalcev na velike inozemske prireditve ali pa za podpiranje vsega, kar je vezzanega s smučarskim sportom. Po savezni misli naj bi finski trener Kuusma letos vzgojil kader domačih trenerjev, ki bi jim savez v bodoče lahko poveril skrb nad tekmovalci. Zal kaže, da savez to sezono še ne bo mogel uresničiti svoje želje, ker ne najde na merodajnem mestu potrebnega razumevanja.

Misel o osamosvojitvi je zdrava in bi jo kazalo izvesti na vseh tistihih, ki zadevajo smučarski pokret. S to panogo, ki o nji vsaj v dravski banovini lahko trdimo, da je postala pravi narodni sport, so prizadeti tudi naši gospodarski interesi. Koliko je že danes obrtnikov, ki jim je razmah smučarstva življenjskega pomena. Tako imamo čevljarje, ki so se začeli posvečati le izdelavi smučarskih čevljev in so dosegli stopnjo, da se jim ni bati inozemske konkurence. Še ugodnejši pogledi se nam odpirajo glede izdelovanja dobrih domačih smuč. Naši kraji so bogati na prvotnem jenu, ki je za hikorjem priznana najboljši les za smuč. Za naš gorski jesen so se začele zanimati celo severne države in sta n. pr. Češkoslovaška in Norveška naročili večjo količino tega lesa. Kljub temu najdemo v večini naših trgovin še zmerom tujo robo in ne nehamo bombastično hvaliti norveške uvožene smuči, ki da so za tekmovalce brezkonkurenčne. Ta trditve je morala veljati pred leti, danes pa prav gotovo ne drži več.

Kako je prav za prav z norveškimi tekmovalnimi smučmi? Res je, da jih Norveška še danes razpolaga vsemu svetu v ogromni količini. Norveška je sicer na lesu bogata država, prvotnega lesa za tekmovalce pa nima baš na pretek. Kar je zares dobrega, obdrža za domačo uporabo, vse ostalo pa gre čez mejo in se prodaja kot »prima norge skie«. Norvežani sami celo s svojim najboljšim lesom niso zadovoljni in kupujejo za svoje tekmovalce les v inozemstvu, zlasti na Finskem. Finska breza ima namreč vse pogoje, ki jih zahteva tekmeč od dobre smuče in so zato finske breze na Norveškem skoraj popolnoma izpodrinile domače smuč. Isto velja za Fince. Tudi na tem polju so temeljitejši Fini prekosili Norvežane in jim prodajajo zmerom več svojih maž.

Od Norvežanov smo se naučili tekmovali, zakaj bi jih ne posnemali še drugod. Pri nas smo zares čudni ljudje. Vse, kar je domače, nima kredita, četudi je tako stališče brez vsake podlage. Poglejmo v naše sportne trgovine. Povsod se kopičijo skladi tujih maž: avstrijskih, nemških in norveških, kakor da domačih ne bi imeli. Kakor se nam v pogledu smučarske obutve in smuči ni bati tuje konkurence, tako razpolagamo tudi glede maž s prvotnim domačim izdelkom. Morda bo kdo neverjetno zmaljal z glavo, češ, za izdelavo maž je potrebna dolgo-

letna skušnja in strokovno znanje, mi smo pa se premladi v tem sportu. Res je tako. Dobre maže lahko izdeluje le prvotren strokovnjak, ki je dolga leta proučeval bistvo tega dragocenega in čisto odločujočega pripomočka za tekmovalce in tudi turista. Seveda so pa zahteve smučarja turista in smučarja tekmovalca različne. Turist bo segel najraje po univerzalni maži in če mu ne bo dobro držalo, bo pač rekel, da se je »zamazal«. Niti na misel mu ne bo prišlo, da utegne biti vzrok sja ba maža. Ne daj, da bi zabavljaj čez »Dunzinger«, »Saumee«, »Rekord« in kakor se imenuje podobno avstrijsko in nemško blago. Če bi pa šel stvari do dna in vprašal strokovnjaka, bi se mu odprle oči. Te maže so namreč izdelane v prvi vrsti za oko, dočim uporabljeni material nikakor ne ustreza zahtevam.

V izdelovanju maž nismo tako mladi, kakor nepoučeni mislijo. Imamo ljudi, ki se že leta in leta z izredno ljubeznijo in odlično voljo bavijo s tem vprašanjem. Pionirsko delo v tem pogledu gre znanima našima tekmovalcema Ladu Tinti in Radu Istiniču. Prvi poizkusi se kajpak niso povsem posrečili. Maža, ki sta jo izdelala, je bila predrta in se tudi ni mogla primerjati z norveškimi. Nista obupala. Zlasti Istinič si je prizadeval, poizkušal in poskušal, dokler se mu ni posrečilo. Do dna je preštudiral bistvo angleških maž in se je zlasti zanimal za vprašanje, zakaj je ta ali ona maža dobra in edino odgovarjajoča za moker oziroma suh sneg in temperaturo. Ko je spregledal, je bilo vse nadalje lahkota. Danes izdeluje pristne domače maže, ki ne le znatno prekašajo avstrijski in nemški »spoile«, temveč so celo enakovredne najboljšim norveškim in finskim. Te maže so v prometu pod imenom »Tempo« in sicer 9 vrst za vse vrste snega in temperaturo.

Ni naš namen delati reklamo, če pa se hočemo osamosvojiti, je pač potrebna odkrita beseda. Pri tem se opiramo na merodajne izjave strokovnjakov in na dejstva. Naši mednarodni tekmovalci že dalje časa dosledno uporabljajo tujo domačo mažo in je ne morejo prehovljati. Zlasti je navdušen zanj prvak Franc Smolej, o katerem so si vsi naši tekmovalci edini, da je kapaciteta v tehniki maza. Tudi Finac Kuusma, priznan strokovnjak v izdelavi maž in stalni sodnik ene največjih finskih tovarn za maže, se je o Istiničevem izdelku izrazil najpohvalneje in se je čudil, da tako odlična domača izdelka še do danes ni popolnoma izpodrinili tujega blaga. Istinič ne razpolaga z nobenimi sredstvi, kje naj bi jih reven dijak vzel, izdeluje in preizkuša pa maže popolnoma sam. Seveda je tako preizkušanje v zvezi z velikimi stroški in kakor slehernemu domačemu izumitelju, tudi njemu ni baš z rožicami posuto.

Tu je hvaležno polje za JZSS. Tu naj zastavi ves svoj vpliv in stori bo velik korak k osamosvojitvi našega smučarstva. Zakaj bi kupovali tuje blago, ko imamo doma neprimerno boljše in ni dražje? Zavrnimo energično neprimerne tuje izdelke, ki so si pridobili glas le zaradi velikopotezne reklame.

Človek je baje krona stvarstva, kar rad verjamem; se raje pa verjamem, da je kljub vsemu nadarjen podprenik.

Reči bi bilo treba: Že vem, kje ga čevlji ne tišči — to se pravi, že vidim, kje ima luknjo v čevlju.

Smrt kosi med Slovenci v Ameriki

Samomori in smrtna nesreča poleg vrste primerov naravne smrti

V West Allisu so našli mrtvega Jožeta Kožuha. Zastrupil se je s plinom. Kaj ga je pognalo v smrt, ni znano, vse pa kaže, da si je končal življenje v duševni zmedenosti, deloma iz žalosti. Pred sedmimi leti mu je namreč umrla žena in pozneje je živel v težkih razmerah. Star je bil 54 let, doma iz Gornjega grada, od koder je prišel v Ameriko kot 17 letni mladenič. V Chislovu si je pa končal življenje Franc Janežič, star 51 let. Odsel je v gozd, kjer si je vtaknil v usta dinamitno patrono in jo zažgal, da mu je razneslo glavo. Vzrok samomora je bila menda bolezen. Janežič zapušta ženo, hčerko in 6 sinov. V Richmondu se je smrtno ponesrečil Anton Suklje. S svojim bratrancom Janezom Sukljem je peljal z avtomobilom z dela domov, pa se je avto med potjo pokvaril. Popravila sta ga in ko ga je bratranec že pognal, je hotel Anton vstopiti, pa je izgubil ravnotežje in padel. Udaril je z glavo tako močno ob tla, da so mu počile žile v možganih in čez nekaj ur je umrl. Pokojni je bil star 53 let, doma iz Trnovca pri Metliki, od koder je prišel v Ameriko pred 35 leti.

V Clevelandski bolnici je umrla Kristina Sparzer, stara 26 let. Nekaj dni prej je bila na domači zabavi, kjer je videla svojega fanta z drugimi dekleti. To jo je tako potrla, da se je zastrupila. V bolnici so ji izprali želodec in jo poslali domov. Čez nekaj dni so jo pa našli doma zopet nezavestno, znova zastrupljeno. Zopet so jo odpeljali v bolnico, kjer je pa kmalu izdihnila. Kot dekle se je pisala Krivic in bila je nečakinja Frančiške Gorše.

V Clevelandu so umrli Jože Čermelj, star 49 let, doma iz Križa pri Ajdovščini, Frančiška Straus, rojena Skofca, stara 72 let, doma iz Smihela, Marija Lazar, rojena Vehar, doma iz vasi Podlipa, vrha Vrhnika, Franc Robec, star 78 let, doma iz Sežane. Mož se je smrtno ponesrečil. Ponoči se je zbudil in šel pogledat k oknu kaj pomeni ropot v hiši pa je omahnil in padel skozi okno 20 čevljev globoko na dvorišče. Pobiti se je tako, da je kmalu izdihnil. Da-

vi sta umrli v Clevelandu Janez Kromar, star 37 let, rojen v Clevelandu in Jože Ivančič, star 63 let, doma iz vasi Kot faru Velike Lašče. V Rock Springsu je avto do smrti povozil Feliksa Remca. Pokojni je bil star 20 let, rojen v Ameriki. Njegovega očeta je ubilo pred leti v rudniku. V Pittsburgu je umrla Marija Lokar, stara 70 let. Zadelo jo je kap. V okraju Oglesby je umrl iMha Soštaršič, star 33 let, doma iz Velikega Podljudna pri Smihelu. V Chicagu je umrl Janez Korošec, star 43 let, doma iz Cateza na Dolenjskem. V Indianapolisu se je obesil Janez Lampert, star 53 let, doma iz Brusnice pri Novem mestu. V kraju Ely si je končal življenje Anton Bolha. Že več let ga je razjedala paraliza in zadnje čase je bil nezmožen za vsako delo. V Jacksonu je umrl v bolnici Janez Mihelič. Podlegel je raku na želodcu. V Milwaukee je umrl Ignac Teršinar, star 76 let, doma iz Skocijana na Dolenjskem. V Ameriki je bil 47 let. V Evelethu je umrla Neža Praznik, stara 62 let. V Hudsonu je umrl Franc Rollič, star 55 let, doma iz Gornjega Zemenja pri Ilirski Bistrici. V Evelethu je umrla Marija Lenič roj. Modic, doma iz vasi Travnik pri Loškem potoku. V mestu Gilbert je umrla Marija Kraker, stara 45 let, rojena v Ameriki. V kraju rPosser, država Washington, je umrl Anton Smrekar, star 73 let. Zapustil je devet že odraslih otrok. V bolnici Milwaukee je umrla Uršula Raly rojena Lemovšek, stara 55 let, doma iz Orehovice pri St. Janžu.

V New Yorku sta se poročila Frančiška Verbič in Peter Lacić. V Milwaukee so se poročili Marian Felician z Ano Fifer. Franc Marinello s Katarino Zavernik. Anton Rožman s Heleno Sulkowski in Bonie Williams z Lilijano Orešnik. Redek družinski jubilej je slavila on dan znana družina Franca Laha v Milwaukee. Stara mati je praznovala 75 letnico rojstva, njena hči Elizabeta 50 letnico, vnukinja pa 25 letnico. — V kraju Cle Elum je ubilo pri eksploziji v premogovniku 29 letnega Josipa Černiča.

Radioprogram

Nedelja, 19. decembra

8: Veseli nedeljski pozdrav (plošče). — 9: Čas, poročila, spored. — 9:15: Biblijske pesmi A. Dvoraka (p. g. D. Zagar). — 9:45: Verski govor (g. ravatelj Jozef Jagodica). — 10: Prenočnice cerkvene glasbe in religioznih pesmi iz zbornika sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano. Izvaja dijaški pevski zbor, vodi g. prof. M. Tomec. — 10:30: Zvezdniki: Poslan z nebes je angel. — 11:30: Otroška ura: Teta Marička kramlja in pravepa. — 11:30: Koncert. Sodelujejo: g. Marjan Rus, član zagrebške opere in Radijski orkester. 13: Čas, vreme, spored, obvestila. — 13:20: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po želji). Oddaja prekineva ob 14. do 16. ure. 16: Zbor orkestrske šole pod vodstvom g. dr. Fr. Kimovca poje Forsterjeve cerkvene skladbe. — 16:45: Sramni iz Grinzina (plošče). — 17: Kmet. ura: Pitanje prašičev z novimi krmilnimi pripravami (g. Janez Zobeč). — 17:30: Oddam s posebnim vzhodom, elektriko, parketom... Vesela vrsta prizorov in napevov iz današnjih dni. Napisala ga, Pavla Paternost, sodelujejo člani rad. igralske družine. Vodi Pengov Ivan. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Velicina biskupa Učelnijca (dr. Vilko Novak). — 19:50: Slovenska ura. — 20:30: Verdijevi spovi in dvospevi. Sodelujejo: g. Dragica Sokova, g. Jean Francel in Radijski orkester. — 21:15: Veseli zvoki (Radijski orkester). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Sornov šramel. Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 20. decembra

12: Kristali veselja (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:20: Vesel opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Vreme, borza. 18: Zdravstvena ura: Skodljivost kužnih kalij (g. dr. Anton Breclj). — 18:20: Jacques Ibert: Prihajanje, suita v 3 delih (koncertni orkester Straram, plošče). — 18:40: Kulturna kronika: Umetnostni spomeniki Gorenjske (g. dr. Rajko Ložar). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Pop Luka Lazarevič-Karadjordjev vojvoda in prvi srbski poveljnik Sabca in dolnjega Podrinja (Mladen Čurčić, knjiž.). 19:50: Zanimivosti. — 20: Slovenski šramel kvartet. — 20:45: Mozart: Mala nočna glasba (godalni ork. - plošče). — 21: Ura komorne glasbe (g. Trost Ivan, violina). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Koncert Radijskega orkestra. Konec ob 23. uri.

Torek, 21. decembra

11: Šolska ura: Božična oddaja (I. del). Ljudska šola, vodi g. dr. Iv. Cegnar. — 12: Uvertura (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. 13:20: Sodobni plesni zvoki (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Kmečki trio. — 18:40: Kršćan-

Dajte mu delo!

Ljubljana, 18. decembra
— Ta listek mi je dal gospa, ki me pozna. Rekla je, naj se oglasi pri vas. Če bi mi kako pomagali...

Izbrala besede. Boji se, da bi je ne hotel poslušati. Vnaprej vem, kaj hoče povedati. Ljudi, ki se zatekajo v uredništva, ko ne vedo več, kdo bi jim lahko pomagal iz stiske, je čedalje več.

Kako naj vam pomagam —

Ustrašila se je. — Šest tednov sem bila v bolnici. Težko operacijo sem prestala in rana še ni zaceljena. — Izraz bolečine se ji je zarezal v obraz, ko je sedla. — Prej sem bila postrežena, zdaj pa ne morem delati. Mož je delal pri zidarnih do jeseni. Dva otroka imava. Šla sem na magistrat in so mi rekli, da mi ne morejo dati podpore, ker nisva v Ljubljano pristojna. Prošila sem tudi, da bi moza zaposlili pri kidanju snega, a so rekli, da imajo dovolj domačinov. Že pred 9 leti sem prišla v Dravje, ki zdaj spada pod ljubljansko občino. Mož dela že 7 let v Ljubljani. Zdalj stanujemo v Kosezah št. 80, če boste zapisali. Morda bi imel kdo delo za moža? Vidite, rekli so mi, naj grem beratič od hiše do hiše. Tega se pa tako bojim. Še nikdar nisem beratičila. Prej sem le delala. Težko hodim. Poskusila sem beratičiti, pa so mi nekateri grozili s stražnikom. Rekli so, da sem še premlada, da bi beratičila, in da imam še prelep plašč. Prosim, pomagajte, če morete! Stanovanja ne bom mogla več plačati in zdaj pozimi. — Če bi zapisali ali kakor veste. Mož se piše Aličajič, če bi mu kdo hotel dati delo. Miha mu je ime. Tako vam bom hvaležna.

Odšla je solzljivi oči.

PRAKTIČNA NAJEMNICA
Najemnica vile odhajajočemu gostu: Naslanjač je prežgan. Upam, da boste poravnali škodo. —

— Se na misel mi ne pride, saj ne kadim. — To je predznanje. To sodo oddajam v podjamež pet let, pa se ni še nihče upiral, ko sem zahtevala odškodnino za naslanjač.

menil Gardner. — Jaz nisem tako dobro odrezal. Svoje naloge žal nisem mogel v polni meri izpolniti, zato so me pa zasačili.

— Nikar si s tem ne beli glave, Nikolaj. Dovolj si mu dal za spomin. — je pripomnil Bowden.

— Lahko bi mu dal še več, toda neuspeha nisem zakrivil jaz. Ta neumna goska Sonja je v zadnjem hipu posegla vmes. Še zdaj ne razumem, zakaj je storila to neumnost. Ko me je pa videla v rokah policije, je bila vsa iz sebe. To seveda ni moglo nič pomagati, kar je bilo, je bilo. Odnalji so me na sodišče, prisodili so mi deset let in povrhu so še napravili iz tega poskus roparskega umora, čeprav nisem hotel vzeti Solobugu niti prebite pare.

— Kaj za to? Mar je komu znano tvoje pravo ime? Obsojen je bil Albert Semašin in kaj te torej briga to? — je menil Bowden.

— Res je tako — in on je zdaj že med mrtvimi, — se je zasmajal Walpole.

— No, torej, čemu bi si belili glave s človeško neumnostjo, saj je je izak poln svet. Glavno je, da si srečen in zdrav zopet tu.

— No, zdaj sem pa na vrsti jaz, da povem svojo zgodbo, — je povzel besedo tretji.

— Kar se je moralo zgoditi, se je zgodilo. Počakal sem na prijatelja Teleseva v igralnici, kjer je razmetaval in izgubljal svojimi žrtvam ugrabljeno zlato. Dva strela — saj vendar nisem zamen predel let v akademiji — in po njem je bilo. Mislim, da jo bom pravočasno popihlal, kajti na hodniku tisti hip ni bilo žive duše. Toda usoda je hotela drugače.

ROLF FREMONT.

Snet v razvalinah

Pustolovski romani

— Da, čakamo še enega znanca, ki prispe šele proti večeru. Upamo, da bomo dobili pri vas dobro večerjo.

— Večerjo in vse, kar bi gospodje pozeleli. Gostje, ki jih priporoči mojster Morley, najdejo v meni vedno svojega najudanejšega služabnika. — je hitel zatrti krčmar vrtec se odkrog mize. Ti tu ne bodo skoparili, si je mislil pri tem.

— Dobro, to nas zelo veseli, očka... — Bennett, Vernon Bennett.

— Bennett, torej rojen Američan? — je vprašal Bowden, ozirajoč se izpod čela na krčmarjev obraz.

Krčmar, čigar vedenje in obraz sta izdajala več, nego si je »rojen Američan« Vernon Bennett želel, je vneto pritrdil:

— Ze moj praded je bil Američan... Več ni povedal, kajti vsi trije gostje so počili v smeh.

— Verjamemo vam, očka Bennett, seveda vam verjamemo, — je dejal čez nekaj časa Walpole začudenemu krčmarju. Torej: glavno je dcba večera, pripravite jo za štiri in če hočete, bomo potem pili na čast in slavo vaše — domovine.

Bennett je odšel, nekam v zadregi v kuhinjo in ta čas, ko je ves presenečen vprašal državljanko

25

«Elinor», ali je mogoče, da kdo dvomi o njegovem ameriškem državljanstvu, so se odprla vrata krčme in na pragu se je pojavil mož visoke, mišičaste postave v popotni obleki in z ročnim kovčgom v roki. Njegove prodorno sive oči so se hitro ozrle po krčmi in že je hitel k mizi, kjer so sedeli edini gostje.

Ti so radostno skočili pokonci in pozdravili prisleca tako, kakor se pozdravljajo samo najboljši prijatelji, ki se že dolgo niso videli. Po prisrčnem pozdravljanju so krčmarju naročili prinesiti večerjo, potem so pa jeli navdušeno jesti.

Ta čas se je zunaj stemnilo in v krčmo so jeli prihajati prvi večerni gostje. Oče Bennett je imel zdaj več dela in ni se več tako zanimal za dobro založeno mizo »štirih« kakor prej.

— No, kdo izmed nas začne zdaj? — je vprašal Walpole, ko je bila večerja pri kraju.

— Morda jaz? — se je ponudil prisleec. — Mislim, da bom prej pri kraju kakor vi.

— Misliš? Naša zgodba ni tako dolga, morda je krajša, nego si misliš.

— Tako? No, pa pripovedujte vi. Sicer pa, kdor je prvi povečeval, naj tudi prvi začne.

— To sem jaz! — je vzkliknil Bowden — in takoj se z veseljem lotim tega.

— Tebi ta naloga najbolj pristojna, saj si bil glavni junak vse te komedije, — je pripomnil Walpole.

— Lepa komedija, pri kateri je šlo stokrat za glavo, — je zamrmral Gartner še s polnimi usti.

Rekord Eifflovega stolpa v nevarnosti

Tudi če bi zgradili višji stolp, bi ne imel takega pomena kakor ga ima ta znamenitost Pariza

Zadnje čase se množe načrti stolpov, ki naj bi po višini daleč prekosili sloveči Eifflov stolp v Parizu. Tehniško bi zdaj ne bilo težko prekositi rekorda, ki ga ima Eifflov stolp že skozi desetletja. Skoraj nepopaženo je šlo mimo svetovne javnosti, da je bibliška radijska postaja na Češkoslovaškem samo nekaj metrov nižja od Eifflovega stolpa. Je pa seveda mnogo ožja, kjer ni v nji razglednega stolpa. Načrti preko-

Zdaj gradimo iz železobetona stolpe, ki bi po svoji višini daleč prekosili višino železne konstrukcije in točnih računov Eifflovega stolpa.

Podobne načrte imajo tudi na Češkoslovaškem. V zvezi s pripravi na državno razstavo leta 1942 se je pojavil načrt zgraditi 1.000 m visok razgledni stolp nad Prago. Načrt ima to veliko prednost, da bi stroški ne bili posebno visoki. Prvo nadstropje stolpa bi bilo v višini 500 m in tam bi bila razgledna restavracija za 800 gostov. Stroški bi kot rečeno razmeroma ne bili posebno visoki, vendar so pa preračunani na 60.000.000 Kč in na tem se bo načrt najbrž izjalovil. Češkoslovaška je sicer bogata država, vendar pa tudi tam ni lahko zbrati toliko milijonov.

Podobni načrti so pa že precej stari v drugih državah. V Angliji so hoteli kmalu po zgraditvi Eifflovega stolpa postaviti v Wenabley parku stolp, višji od Eifflovega. Visok naj bi bil 383 m in imel bi tri nadstropja v višini 50, 166 in 316 m. V prvem in drugem nadstropju naj bi bile restavracije, v tretjem pa pošta in telefon. Na vrhu naj bi bil mogočen žaromet. Toda vse to je ostalo v preteklem stoletju samo na papirju. Težko je reči, kateri načrti se vrste se bodo v naših časih uresničili. Zdaj ni vprašanje tehnike, ali bi se dal zgraditi stolp višji od Eifflovega. Moderna tehnika bi gotovo odgovorila na to vprašanje trditelno. Toda tu odločajo v prvi vrsti finančni in v šele v drugi inženjerji.

Pa tudi če bi postavili stolp mnogo višji od Eifflovega, bi ne imel toliko pomena, kakor ga ima še zdaj ta znamenitost Pariza. Kajti v času, ko je prišel Eiffel s svojo idejo in podrobnimi načrti, niso dvomili samo o tem, ali se bo dal tako visok stolp sploh postaviti, temveč so smatrali tak stolp v Parizu za kulturno barbarstvo. Če gledamo zdaj na tehniko bistveno drugače in če smo z njenimi deli zadovoljni, pripada velik del zasluge za to nedvomno tudi Eifflu, saj je on priboril tehniki to mesto ne s polemiko, temveč z delom s 300 m visokim železnim stolpom, ki je preživel vse svoje kritike. S tem je priboril tehniki priznanje ne samo v strojni tovarnah, temveč v vsem njenem poslanstvu in socialnem življenju naše družbe.

gledal je še enkrat vanjo in odkril nekaj kroglice živega srebra, ki so se raztresle iz razbite steklenice. Uganka je bila rešena. Živosrebrni blapi so razvili jedovo-srebrne plošče.

TALBOT POSEŽE VMES

Daguerrotipija — tako so imenovali ta prvi fotografski sistem — je osvojila ves Pariz, vso Francijo, Evropo in Ameriko. Postalo je moda, sedeti pol ali celo uro na vročem solncu, da bi potem lahko ponesel človek majhen medaljon s svojim portretom domov. Toda — daguerrotipija je bila enkratna, ni je bilo moči niti kopirati niti povečati, prav kakor risba. Šele neki Anglež, rentnik Fox Talbot, je iznašel sistem negativnega procesa in pozitivnega kopiranja. Medtem ko je Daguerre l. 1839 predložil svoj izum pariški akademiji znanosti, dobil od francoske vlade 6000 frankov doživetne letne rente in stal na vrhuncu svoje slave, je Talbot že razkazoval kraljevski družbi v Londonu svojo novo, še boljše iznajdbo, ki je kmalu izpodrinila daguerrotipijo: delal je negativne iz papirja, ki jih je spet na papir pozitivno razmnoževal. Talbot je Daguerreja, ki je umrl l. 1851, za četrto stoletje preživel: toda še za njegovega življenja je boljše spet izpodrinilo dobro: Niepce de Saint Victor, nekak starega Niepceja, je že 1847 uporabljal prve steklene plošče, ki pa se morale biti vsekakor mokre; prvo suho, torej moderno fotografsko ploščo je l. 1871 napravil Anglež Maddox. In 1888 je Američan Eastman prikratil fotografiral s filmskim trakom. Nekaj let pozneje je Francoz Lumière hkratu z nemškima bratoma Skladanovskima predvajal prvi kinematografski film.

Gaj Amelije Earhartove

Na otoku Howlandu v Tihem oceanu, kjer je izginila slavna letalka Amelije Earhartova, je izkrcala jahta prijatelja njenega moža oni dan skupino mladeničev s Havajskih otokov. Njihova naloga bo zasideti na otoku več sto drevesc, ki bodo začetek »Gaja Amelije Earhartove«, spomenika pogumni letalki in njenemu spremljevalcu na zadnjem poletu okrog sveta, kapitanu Fredu Noonanu. Polet se je končal s smrtjo obeh v oceanu med Novo Guinejo in Howlandom.

Letalkin mož je že izgubil vsako upanje, da bi našel svojo ženo živo ali mrtvo. Njegov prijatelj je opustil iskanje in upa samo še, da se bo posrečilo najti ostanke razbite letala. Otok Howland je bil do sedaj pust in neobitljen, mladi Havajci so njegovi prvi prebivalci. Za pogozditev otoka odnosa za ta svojevrstni spomenik slavni letalki prispeva ameriška vlada.

Nov važen izum

Važne poskuse dela ameriški vojaški signalni zbor v Fort Monmouthu. Gre za nov vojaški izum, takozvani »črni žarek«. Letalo, ki leti poroci brez luči nad mestom, zadane nenakrat stožec svetlobe iz žaromet, da postane dobro vidno, ne da bi poprej žaromet iskali letalo po nebu, kakor ga mora iskati zdaj. Američani so izumili izredno občutljiv aparat za dojemanje toplote, prihajajoče iz motorja letalega letala, čeprav je isto več tisoč metrov višje nad zemljo. Priključena mehanična naprava za prestrezanje toplotnih valov napravi po tem avtomatično gonometrični račun, ki omogoča, da stožec žarometa trenutno najde letalo.

V svoji bodo lahko priključili ta aparat merilni napravi protiletalskega topa, ki se bo avtomatično sprožil v trenutku, ko bo svetlobni stožec dosegel letalo. Poskusi so pokazali skoraj stodoletno verjetnost, da tako izstreljena granata zadene letalo in zato si obeta ameriška vojska uprava od novega izuma zelo mnogo. Izum je za sovražna letala tem nevarnejši, ker se »črni žarek« sploh ne vidi. Ta

žarek sledi letalom do območja protiletalske baterije in omogoči topovcem sestreliti jih, še predno se pripravijo piloti na bombardiranje.

Gajda v konkurzu

V ponedeljek bo pred civilnim sodiščem v Pragi obravnavano o predlogu advokata dr. Langerja glede konkurza na premoženje znanega vodje češkoslovaškega fašizma, bivšega legionarskega generala Rudolfa Gajde. Zgodovina tega političnega konkurza se pričinja v predvolilni kampanji leta 1935. Advokat dr. Langer je deloval v fašistični stranki z dobrimi nameni. Bil je med drugim zagovornik vodje stranke Gajde in stranke same za obljubljeni pavšal 6.000 Kč mesečno. Honorar je pa dobil samo trikrat. Navzlic temu je marljivo deloval v pokretu in se pripravil na poslan-

ske karijero. Pred volitvami je sklenil z Gajdo pismeno pogodbo, da bo preskrbel za volitve 20.000 Kč, za kar mu je Gajda jamčil, da dobi bodisi mandat iz drugega skrutinja ali pa da mu Gajda po volitvah denar vrne.

Dr. Langer je vložil v volilno akcijo precej lastnega denarja, baje 20.000 Kč, drugih 20.000 si jih je pa izposodil. Gajda je imel sicer šest mandatov iz drugega skrutinja, toda dr. Langerju mandata ni hotel dati, pa tudi denarja mu ni vrnil. Končno je dr. Langer sklenil tožiti ga civilnemu sodišču, pred katerim sta se poravnala in Gajda je znova pod častno besedo obljubil odplačevati dolg v mesečnih obrokih po 3.000 Kč. Obljube pa zopet ni držal. Sodne eksekucije proti Gajdi niso dosegle zaželjenega uspeha in zato predlaga zdaj dr. Langer konkurz na Gajdovo premoženje.

Najmlajši pilot sveta

Najmlajši pilot sveta je nedvomno Georges Leboutellier. Star je šele dobrih 13 let, pa je že sedem pilotiral nad letališčem v Coutances sportno letalo Potez in se spretno spustil z njim na tla, tako da so ga občudovali vsi člani Aerokluba. Mali Georges seveda še nima pilotskega izpita in s svojim učiteljem je letal šele petih sedem ur, predno se je produciral pred člani Aerokluba. Učitelj je pa izjavil, da je to svoje vrste čudežno dehte in da pilotira letalo povsem instinktivno.

V Franciji ni prepovedano učiti otroke letati. Georgesovo oče ima lastno sportno letalo in na učiteljevo prigovarjanje ga je prepustil svojemu sinku. In Georges je izpolnil pričakovanje svojega učitelja. Deček hodi še na lice v Coutances. Ko ga bo dovršil, hoče napraviti pilotski izpit in študirati na pariški tehniški aeronavtični.

Lahki milijoni

Svetovni bokser Carnera, svojčas največja atrakcija za rokoborbo navdušenih množic, je dobival milijonske honorarje, zdaj je pa na tem, da obuboža in propade. Zadnji samostojni poraz mu je pripravil francoski šampion. S te rokoborbe je pa vendarle odnesel nekaj tisočakov in pa krvavo rano na obrazu. — Pred dobrim mesecem so bili francoski listi polni senzacionalnih poročil o stari ženi, živeči v bednem komedijantskem vozu na periferiji Pariza. V nji so spoznali nekoč slavno pariško igralko Lucy de Matha, znano vsemu svetu pod ponosnim imenom »Diamantna kraljica«. Carneri je ostalo od milijonov toliko, da je lahko še nastopil in se za skromen honorar izpostavil udarcem mnogo manj slavnih rokoborcev. »Kraljica diamantov« je pa ostala le nekaj trakov z lovorjevih vencev in krasen portret najslavnejšega svetkega slikarja Pariza, visel med krpami in razno navlako v komedijantskem vozu.

To sta samo dva primera zadnjih let, ki pričata, da je pogosto mnogo lažje milijone pridobiti, nego občudati jih. V Ameriki, zlasti v Hollywoodu, je takih primerov mnogo več, kajti tam so bile in so še vedno večje in lažje možnosti hitre obogatitve. Često poskočijo honorarji film-

skih igralcev s 35 dolarjev tedensko na 3.500 dolarjev, še hitreje pa padejo na ničlo. Zato so nastale v Hollywoodu nove koristne ustanove, umetniške kuratke, družbe, ki vodijo vse finančno gospodarstvo sijajno plačanih umetnikov. Te podjetja prejemajo za nje plače, jim določajo izdatke, skrbijo po dohodkih za njihovo življenje in jim zagotove stanju primerno življenje tudi na stara leta. Praksa je pokazala, da so te ustanove zelo koristne, kajti znano je, da človek tem lažje in tem hitreje zapravi denar, čim lažje ga zasluži. Najbolj se kaže to pri sijajno plačanih umetnikih, ki denarja sploh ne znajo ceniti.

Iz Budimpešte poročajo, da je Carnera, ki bi moral v nedeljo nastopiti proti francoskemu prvaku težke kategorije Dimegliu, resno obolel in so ga morali prepeljati v sanatorij. Zdravniki so ugotovili, da hravi na ledvicah. Carnera se je že večkrat onesvestil in je njegovo stanje zelo resno.

Žena s pipo

Če se moralisti pohujšujejo nad tem, da moderne žene mnogo kadi, celo več, kakor možje in če vale vso krivdo na razdrapani razmere naših dni, je treba kadilcem v to lažbo povedati, da so ženske kadile tudi v starih časih in sicer ne samo cigarete in cigare, temveč celo pipe. To niso samo stare Flamke in Bretonke, ki kade pipe na pragu svojih hiš. V pariškem muzeju Galliera kažejo še zdaj pipo znamenite George Sandove. Dobro, poroče kdo, to je bila žena, po značaju in načinu življenja močno podobna moškemu. Toda kaj poročate na to, da je ohranjena slika Madame de Pompadour, na kateri kadi slavná prižlica pipo. In slikarica Vigee Lebrun je naslikala samo sebe, kako drži v ustih pipo.

Kako je pa s tem v naših časih? Angijske študentke prav rade kade pipe in tudi na Montparnassu vili mnogo slikarke s pipami v ustih. Za pipe javdusene ženske pravijo, da jih to manj moti pri delu, nego cigareta, na katero je treba vedno paziti.

Starati se začinjaš

...kadar ti svetuje šivilja določen model, ker te dela mlajšo in se ti ukladno, čeprav ti je drugi bolj všeč.

...kadar ti frizerka poroča: Ali ste si izbrali to pričesko? Pričesala vam bom tako, toda obraz vam bom malo zaostila.

...kadar ti corsetier svetuje: V vaši starosti se ne sme dama prehitro debeliti, to je nesreča za obraz.

...kadar ti mlada dama odstopi v tramvaju svoje mesto.

...kadar se novi znanec sploh ne čudi, da že imaš 16 letno hčerko, a ti si še vendar omožila tako mlado.

...kadar se zgražas nad tem, kako se dekleta zdaj lišpajo, pri tem pa vzdihneš: »Oh, ko sem bila jaz mlada.

...kadar te kdo vpraša: Ali niste bili med vojno usmiljenka?

...kadar se ti že noče učiti z novega plesa.

...kadar ti tvoja hči reče: Mama, ali bi mi mogla dati svoj redeč žemper, saj tebi itak ne pristaja dobro.

...kadar ti zdravnik svetuje: Ne plavajte in ne igrate tenisa, to preveč utruja srce, hodite raje večkrat na izprehod.

V kakšni dobi živimo?

Če presojamo našo dobo iz vidika zadnje lede dobe, živimo v toplotnem blagostanju. Pa tudi če primerjamo naš vek z razmeroma nedavno dobo, so naši dnevi tudi toplejši. Pred nekoli stoletji je bil naš pas hladnejši. To potrjujejo soglasno rastlinski etnologi, ki proučujejo klimatične izpremembe v pravih časih, po nekih, dobro ohranjenih pričanih, namreč po cvetnih zrcnih. Prasek iz pokajočih cvetov se razprši po zraku, veter ga zaneša v dolinice v močvirjih, kjer se ohrani. Nedotaknjena ostanejo ta zrnca zlasti v mahu, šoti itd. Okrog Karpatoev so našli mnogo teh drobnih pric davnih časov posebno poljski botaniki. Tudi v Zedinjenih državah je ta študij močno razširjen. Dva paleontologa univerze v Visconsinu, ki sta proučevala cvetlična zrnca v svoji državi, sta dognala isto, kakor učenjaki v Evropi, da je namreč tam neposredno po koncu zadnje lede dobe zavladala hladna in suha doba. To dokazujejo mnoga cvetlična zrnca suhih rastlin in zrna bora. Pozneje je prišla toplejša doba in bori so se umaknili vlažnejšim rastlinam.

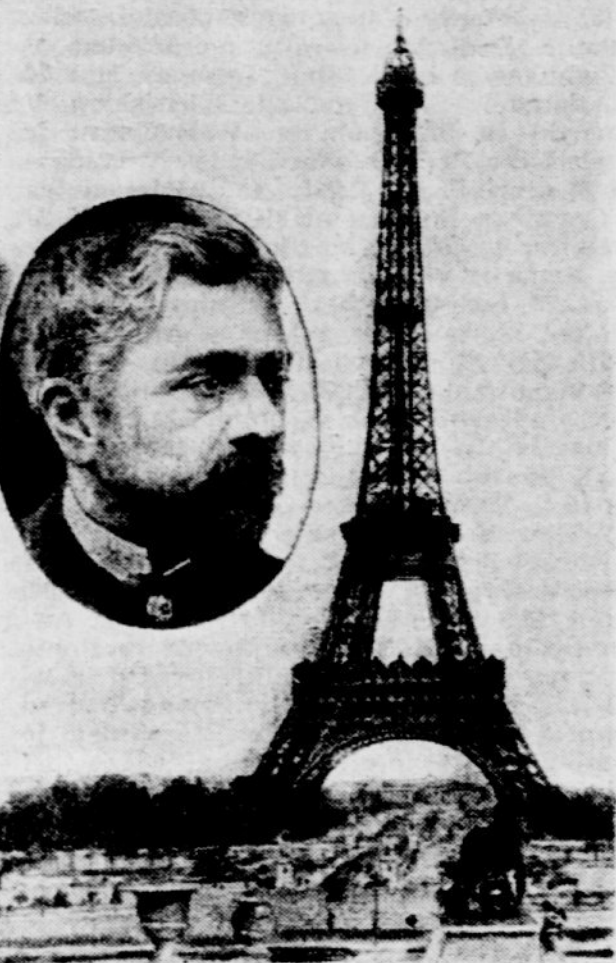
Še pozneje se je ozračje zopet nekoliko ohladilo. Pojavil se je siruponosni ameriški javor. Prave priče lede dobe, severne rastline, so izginile iz vsega kraja zelo hitro, čim je sneg skopnel. Čez nekaj časa so se pa nekatere izmed njih vrnile. To zopet dokazuje, da se je podnebje med našim toplotnim dvigom znatno ohladilo. Naše podnebje ne miruje, temveč se ne prestanto izpreminja. Če smo znoj v toplotnem dvigu, ne vemo kako dolgo lo trajal. Morda nekaj sto let, morda pa samo nekaj desetletij.

NADEBUDNA HČI

Skladatelj Bruckner je bil povabljen k znanemu na večerjo. Med večerjo je moral poslušati, kako brenka domača hči na klavir.

— Naša zlatka ima glasbeni talent, kaj ne? — je vprašala mati ponosno. Če imate kako posebno željo, jo kar izrazite, morda hči dela s klavirjem kar hoče.

— Ali bi ne mogla zapreti klavirja? — je odgovoril Bruckner.

siti Eifflov stolp z veliko razliko se razlikujejo po višini, obliki in materialu. Izdelani so bili že načrti do 2.000 m visokih stolpov bodisi iz železa ali železobetona. Železobetonec je prišel nekdo iz rok francoskega vrtnarja, ki je hotel tako delati boljše in trpežnejše cvetlične gredice. A zdaj?

Naključje praznuje stoletnico

100 letnica prvega pozitivnega fotografskega posnetka in 150 letnica rojstva Francoza Daguerrea

Pred sto leti se je Francozu Daguerre čisto slučajno posrečil prvi pozitivni fotografski posnetek. Hkratu pa obhajamo tudi 150letnico rojstva tega pomembnega izumitelja.

Trije možje, ki drug o drugem niso imeli nobenega pojma, so se prišlo ob istem času pričeli baviti s problemom, kako bi se dalo listu, kar naše oko vidi, fizikalno-kemičnim putem ohraniti kot sliko. Ali je slučaj ročil v glavah te trojice, dveh Francozov in enega Angleža, to misel? Prav gotovo ne, čas sam je bil, ki je fotografijo dožorel in jo terjalo. Kapital, investiran v ovarne in stroje, hoče zmerom hitreje nositi svoje obresti — spoznavanje narave služi gospodarstvu in sloni na pospeševanju, nove gospodarske panoge nastajajo, človek lahko zasluži denar, če gre s časom, in nečete pametne glave so zdaj v stani, poslužili se znanstvenih odkritij ter jih v obliki praktičnih izumov napravili dostopne splošnosti. Časih sta slikarstvo in kiparstvo zadostovala za umetniško predstavljanje ljudi in stvari; nov tehnični čas na potrebuje precizno, od individualnega zaznavanja neodvisne posnetke, ki jih je moči naglo in zanesljivo izvršiti.

OD LEONARDA DA VINCIJA DO ASFALTNE PLOŠČE

Ze tristo let prej se je prvič pojavila ideja fotografije — seveda v univerzalni ideji Leonarda da Vincija, ki med mnogimi svojimi izumi opisuje tudi »camero obscurus«, ki je v bistvu že fotokamera. Toda čas okrog l. 1500 nikakor še ni zrel za splošno uporabo tega izuma, ki so ga slikarji uporabljali samo kot igračko ali na kvečemu kot pomožno sredstvo. Sredi 17. stol. je iznašel nemški mehur Zabin preučil »camero obscurus« s pritrjeno lečo in s poslovnim zrcalom, da bi tako napravil sliko vidno od strani, v principu torej nekaka zrcalno re-

fleksna kamera. Toda šele Nicéphore Niepce je prišlo na misel, obdržati sliko zamerne obskure kemičnim putem.

Niepce je bil rojen l. 1765 in je postal oficir. Ko je imel že skoraj 50 let, se je dal upokojiti, da bi lahko v miru izvedel idejo, ki se ga je polastila. Vili je tanko plast asfalta na kovinske plošče in jih vstavil v »camero obscurus«: dolgo svetlečana mesta potem v eteričnih oljih niso več razlopljiva. Na teh asfaltnih ploščah je kopiral tudi črte in redil z oljem oprane plošče s kislino — to je bil prvi svetlobno mehnični tisk, heliografija, ki jo je s tem izumil. Izumitelj je svojo »camero obscurus« nenehno izpopolnjeval; po večdnem svetlečanju je dobil prvo pozitivno sliko.

UGANKA STARE OMARE

Slučaj je nanesel, da se je stari Niepce, potem, ko se je že 20 let mučil s svojimi asfaltnimi ploščami, v Parizu srečal z nekdanjim dekorativnim slikarjem Louisom J. Daguerrejem, ki se je ukvarjal z istim problemom in je pravkar spoznal, da je jedovo srebrno za svetlobo dosti občutljivejši nego asfalt. Po smrti Niepceja 1838 so izkusi ostali na mrtvi točki. Daguerre ni prišel nikamor več naprej.

Toda spet se je vmešal slučaj — to pot došlo odločilnejše pomena. Daguerre je poslal nekaj zposojenih, premalo eksponiranih jedovo-srebrnih plošč v staro omaro, da bi jih ob priložnosti opral. Po nekaj tednih, — leseni 1837 — jih je prav s tem namenom vzel ven, pa kar ni mogel verjeti svojim očem: plošče so kazale dovršene pozitivne slike, tako jasne in naravne, kakršnih Daguerre ni videl niti v svojih najdrzejših sanjah. Toda, kako se je čudež zgodil, tega ni vedel. Jasno mu je bilo to, da ima stara omara pri tem nekaj opravila. Izpraznil jo je in položil vanjo nove eksponirane plošče — čez nekaj časa so bile razvite. Ali je omara zares prazna? Po-

F. Bouet:

Očitki vesti

V malo posečani diskretno elegantni restavraciji si je Julien Baleroze rezerviral mizo. Prišel je malo prej, sedel in naročil steklenico portskega.

— Počakam, — je dejal plačljivemu, ko je položil preden jedilni list.

Cakal je ves razburjen: Yvonna pride prav gotovo, saj mu je obljubila to, ko mu je stisnila roko. To je bil prvi zaupni sestanek, ki mu ga je dovolila. Še šest tednov je hodil za njo. Bila je vdova... vdova ali ločenka, tega točno ni vedel. Predstavili so mu jo na dobrodelni prireditvi. Njegova žena je tam prodajala v paviljonu.

Poln upanja je izpraznil kozarec portskega. Ura je odbila osen. Yvonna je vstopila. Svoj plašč je izročila garderobarki in blizala se je Julienu. Temnolasa, bele polti, v preprosti, toda lepo narejeni obleki.

— Kako lepa je, — je pomislil Julien. Smehljala se je. Sedla je na stol kraj ntega, se zatopila v jedilni list in naročila izbrano večerjo.

Očarljiva je, v polni meri izpolnjuje predstavo žene mojih sanj, je pomislil Julien. Začel ji je pihati na srce takoj po račju juhi in stopnjeval je svoje srčne izlive do pečene jerebice. V ritem trenutku ga je pa dotle molče poslušajoča Yvonna prekinila:

— Vi me torej ljubite in hočete, da bi se vam udala? — je dejala resno. — Dobro. Kaj pa vaša žena? Ali mislite na njo?

— Kaj? Če mislim na svojo ženo? — je vzkliznil presenečeni Julien.

— Da. Oženjen je. Vaša žena vas gotovo ljubi. Ali ste jo že varali? — je vprašala Yvonna resno in vzela še en kosček jerebice.

V svojem razburjenju je povedal Julien resnico:

— Ne, še ne! Mikalo me je sicer že večkrat, toda celih pet let, kar živiva skupaj, tega nisem storil. Kaj hočete, mlad sem, obožujem lepe žene, a moja Louisa... ni... ni... moj tip. Preveč hladna, resna, zaprta vase je, vi, Yvonna ste pa zame solnce, blaženost...

Znova ga je prekinila.

— Molčite, nimate pravice govoriti takih besed drugi ženi, razen svoji lastni. Zlo poženjate, če jo hočete varati.

— Saj tega ne bo zvedela, — je vzkliznil Julien.

— Prej ali slej bo zvedela in trpela bo. Položila je svojo roko na njegovo ter dejala otožno in sladko obenem:

— Čujte, Julien. Bila sem tako nekoč varana in neizrečeno sem trpela. Nočem, da bi vaša žena okusila to bolesto. Vaša dolžnost je storiti vse, da ostane vaša žena sre-

čna. Vaše današnje povabilo sem sprejela samo zato, da bi vas pregovorila.

Tako je med pregovarjanjem s slastjo povečevala. Naročila je likerje in orientalske cigarete. Nadaljevala je svojo moralno pridigo, dokler Julien ni zahteval rano. Odsla sta. Ni dovolila, da bi jo spremljal. Razočarani Julien se je odpeljal domov na drugi konec Pariza.

Spomin na Yvonnino ga je neprestano preganjal vse naslednje dni. Zapeljivi obraz mlade žene mu je plesal pred očmi med trgovskimi konferencami, spremljal ga je domov. Njegova Louisa se mu je zdela še manj privlačna in mikavna. Sklenil je izneveriti se svoji ženi.

Dobro, je mislil ogorčeni Julien, če noče ona (s tem je mislil na Yvonnino), se bo že našla druga. Ta druga je bila lepo deklet, plovčaska in manekinka. Nameravala je zamenjati svoj poklic s poklicem priležnice, mnogo donosnejšim. Predno se je udala Julienu, se je dala obsuti z raznimi dragimi darili. Kmalu se je razširila med znanci govorica o njenem ljubavnem razmerju.

Nekaj dnevo so ga v pisarni poklicali k telefonu. Yvonna. Povabila ga je na sestanek še istega večera ob šestih. Presenečen, saj se ni bil pozabil na mlado ženo, in ves razburjen je šel na sestanek na oddaljeno postajališče predmestne železnice.

Yvonna je bila točna. Zdela se mu je otožna in zamisljena. Prihitel je k nji.

— To, kar ste storili, je grdo, — je dejala, ne da bi mu dovolila spregovoriti.

— Mucite me, Julien. Kaj si niste vzeli k srcu nobene moje besede? Varate svojo ženo. Podlež ste. Trpela bo in zaradi koga? Zaradi dekline mi je bilo rečeno. Zaradi razuzdane, čimne in nevarne dekline, ki izpodkopava vašo družinsko srečo, ki bo zakrivila vašo nesrečo. Moj bog, a vaša žena! Uboga, mala ženica!

— Po vaši krivdi, — je zašepetal Julien.

— Ljubim vas, odklonili ste me!

Nastala je tišina. Yvonna se je zdela silno razburjena.

— Kaj pa, če bi vas ne odklonila več? — je zašepetala in zardela.

— Kaj? Vi? Še vedno vas ljubim. To je bilo iz obupa.

— Nikoli vam nisem rekla, da vas ne ljubim ali da mi niste všeč, je zašepetala. Rekla sem samo, da je grdo varati svojo ženo. Zrtvovala sem se ji! Če ste pa že sklenili varati jo — dobro, vest mi ničesar več ne očitaj — nasprotno. Da, zavoljo mene ne boste delali neumnosti, ne boste zapravljali denarja čez mero, jaz ne bom uničila vaše zakonske sreče — da vaše zakonske sreče z vašo ubogo, malo ženico.

Zdel se je iskren in bil je tako srečen, da mu pripada, da je dejal tudi tako iskreno:

— Čudovita žena ste!

Kol'kor kapl ic
Tol'ko let
Bog Vam dai
Na svet živei!

To Vam želi za srečen Božič in Novo leto Avtomatski bife Daj-Dam

Ker se širijo neresnične govorice, da opuščamo Daj-Dam,
opozarjamo cenjeno občinstvo, da smo in ostanemo v njem in
da bomo tudi v bodoče goste kai najkulantneje posregli

OSLT & ZUPAN
LASTNIKA Daj-DAM-A

URE-BUDILKE
SREBRNINO
ZLATNINO

dobite v največji izbiri pri

H. Suttner

Ljubljana 5

Zahtevajte brezplačni cenik!

Makulturni papir

proda

uprava „Slovenskega Naroda“
Ljubljana, Knaflijeva ulica štev. 5

Sokolstvo

Slovansko sokolstvo za medsebojno
spoštovanje in sporazum

Krakov, 18. decembra.
V torek 14. decembra je bila v Krakovu
seja predsedništva Zveze slovanskega so-
kolstva in sicer prvič po obnovitvi ZSS v
letu 1925 na poljskih tleh v zgodovinskem
mestu Krakovu. Seje so se udeležili za ju-
goslovensko sokolstvo nam. staroste Saveza
SKJ br. Engelbert Gangl s saveznim taj-
nikom br. dr. Arsenijevićem, za bolgarske
Junake br. dr. Čakarov, za češkoslovaško
Sokolstvo so bili navzočni bratje starosta
COS in ZSS br. dr. Bukovsky, načelnik br.
dr. Klinger, tajnik ZSS br. Kepel in namest-
nik staroste COS br. Truhlač, blaginjak
ZSS Poljsko sokolstvo je zastopal starosta
br. Arciszewsky z več člani predsedništva
poljskega sokolstva.

Pred pričetkom seje so sokolski delegati
položili krasna venca pred spomenik mar-
šala Piłsudskega in pisatelja Mickiewicza.
Starosta ZSS br. dr. Bukovsky je izrazil
svoje veliko veselje, da zaseda predsedni-
štvo ZSS na poljski tleh, poudaril je važ-
nost sokolskega dela na zblizanju slovans-
kih narodov in iskreno povabil navzočne
delegatke na X. vsesokolski zlet Starosta
poljskega sokolstva br. Arciszewsky se je
spominjal obnove Zvez slovanskega sokol-
stva pred 12 leti v Varšavi in izrazil željo,
naj bi bilo slovansko sokolstvo vez med
vsemi slovanskimi narodi, in ki naj bi odstra-
nilo vsak medsebojni nesporazum. Prihod-
nje leto bo privedlo poljsko sokolstvo svoj
zlet v Lvovu, na katerega že danes bratsko
vabi vse slovanske Sokole. Prav tako je iz-
javil, da se bo poljsko sokolstvo v velikem
številu udeležilo X. vsesokolskega zleta v
Pragi 1938. Iskrene pozdrave sta izročila
slovanskemu sokolstvu tudi br. Gangl za
jugoslovensko sokolstvo in br. dr. Čakarov
za bolgarske Junake.

O delovanju ZSS je poročal načelnik br.
dr. Klinger, ki je med drugim omenil, da
bodo v nedeljo 19. t. m. tekme za slovans-
ko sokolsko prvenstvo v Novem Sadu, ka-
terih se bodo udeležili telovadci in telo-
vadke vseh v zvezi včlanjenih sokolskih or-
ganizacij. Tekme za slovansko smučarsko
prvenstvo pa bodo od 6. do 13. februarja
1938 v Visokih Tatrah. Pripravlja se tabor
sokolske mladine za česa vsesokolskega zle-
ta v Pragi. Nadalje je bilo naročeno vsem
zvezam, da se udeležijo zletne razstave v
Pragi ob priliki zleta.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 18. decembra: Bela bolezen. Izven.
Znižane cene od 22 din navzdol.
Nedelja, 19. decembra: Ob 15. uri: Šimkovi.
Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.
Ob 20. uri: Beraška opera. Izven. Zni-
žane cene od 22 din navzdol.
Ponedeljek, 20. decembra: Pesem s ceste.
Red A.

Torek, 21. decembra: zaprto
Sreda, 22. decembra: Svedrovci. (Fric-
frac). Premiera. Premierski abonma.

Premiera Bourdetove komedije »Svedrov-
ci« (Fric-frac), bo v sredo za premierski
abonma. Delo je prevedel Ciril Kosmač.
Igra je povsem lahкотnega značaja, ter
kaže priprave, ki jih vrše svedrovci za
vlom v neko trgovino z dragulji, vrom sam,
ter posledice dejanja — toda ne pred sod-
nijo, temveč učinek med prizadetimi. Igra
je imela doslej na vseh odrih, kjer je bila
igrana zelo živahen uspeh. Režiser in in-
scenator Ing. Stupica.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 18. decembra: Ančka. Izven. Zni-
žane cene od 30 din navzdol. Pred-
stava v korist Zdrženja gledaliških
igralcev.

Nedelja, 19. decembra: Ob 15. uri: Ama-
conke. Izven. Znižane cene od 30 din
navzdol. Ob 20. uri: Manon. Izven. Zni-
žane cene od 30 din navzdol. Gostuje
ga. Zlata Gjungenac.

Ponedeljek, 20. decembra: zaprto
Torek, 21. decembra: Vesela vdova. Izven.
Znižane cene od 30 din navzdol. Go-
stuje ga. Zlata Gjungenac.

Drugo gostovanje g. Zlate Gjungenac-
Gavellove bo v torek 21. t. m. Gostovala
bo v znani Leharjevi opereti »Vesela vdo-
va« ki jo je že v največjem uspehu pela
na našem odru. Tudi za to gostovanje ve-
lato znižane operne cene. Predstava je iz-
ven abonmaja.

Obširno se je nato razpravljalo o II. žoli
ZSS, ki bo v Pragi po vsesokolskem zletu
od 7. do 10. julija 1938.

Ob zaključku seje so bratje sklenili med
drugim: Zveze združene v Zvezi slovans-
kega sokolstva in njihovi organizacijski
sestavni deli se ne bodo nikdar udeleževali
javnih izjav in nastopov proti narodu, če-
gar sokolska (junaska) zveza je včlanjena
v Zvezi slovanskega sokolstva.

Sokol Brezovica

pri Ljubljani

Po dolgem presledku se zopet enkrat
oglašamo, da našim bratom ter prijateljem
sporočimo, kaj in kako delamo. Vsem onim
pa, ki komaj že pričakujejo našega konca,
povemo, da smo šele pričeli z novim inten-
zivnejšim delom, katero že radi prav lepe
uspehe. V novembru smo našo skromno
dvorano lično preuredili, da za silo zado-
šča našim potrebam in se telovadba pod
novim tehničnim vodstvom razveselivo raz-
vija in izpopolnjuje. Prišel se je nov red in
disciplina, vrste članstva so se pomnožile
v telovadnici tako, da gremo naprej. Naš
sokolski in državni praznik Ujedinjenja
emo proslavili svečano in dnevu dostojno.
Članstvo se je ob 8. uri zjutraj v lepem
številu udeležilo službe božje v tuk. farai
cerkvi in neoficijelno tudi šolske proslave.
Popoldne ob 13. se je vršila v društveni
dvorani svečana seja združena s proslavo,
ker akademija v sled pomanjkanja prostorov
ni izvedljiva. Dvorana je bila polna čla-
stva in prijateljev. Proslava je potekla v
nailepšem redu in so ob tej priliki tudi
novopristopivši člani položili svečano sokol-
sko zaoblubo. Vsi so se po proslavi razšli
z zaključkom pesmi Sokolskih legij zado-
voljno razpoloženi, najtoli pa smo bili tega
lepega uspeha veseli mi, katerim je bilo
poverjeno delo in skrb za izvedbo proslave.
V nedeljo 5. decembra nas je obiskal tu-
di Miklavž. Razdelil je letos še posebno bo-
gate darove in sicer popoldne naši mladini,
zvečer pa odraslim. Miklavžev večer za odr-
asle je potekel letos res uspešno in veselo.
Letega niso bili veseli samo obdarovanci,
temveč se bolj mi, ker je bil uspeh našve
razveseliv. Pripravljamo se sedaj za nadalj-
ne prireditve in dela, ki nas še čakajo v
polni meri in katerih se ne plašimo, ker
moramo v sklenjeni Petrovi petletki doseči
avoj začrtani cilj. Naše geslo je: Le naprej
za sokolskim praporom...!

Opera pripravlja Čajkovskega opero »Eve-
genij Onegin«, Puccinijovo »Tosco« ter
Golovin-Leskovčovo opereto »Helte«.

Iz Trbovelj

— Delitev moke. TPD je svojemu delav-
stvu podarila za božične praznike večjo
množino moke. Delavci bodo dobili brez raz-
like kategorije po 10 kg pšenčne moke, za
vsakega družinskega člana pa še po 5 kg.
Moka se bo delila za delavce zapadnega
obrata jutri v takozvani stari glazuti v bi-
si kuhinji za brezposelne. Za ostale obrate
se bo moka delila prihodnji teden isto-
pa in sicer samo onim delavcem, ki so se
prijavili za dobavo moke s strani rudni-
skega konzuma, dočim se bo delila moka
onim delavcem, ki so se javili za dobavo
v konzumu I. del. konzumnega društva ali
v konzumu v Delavskem domu, s strani teh
konzumov, v katerih se naj javijo z na-
kaznico, ki so jo prejeli na obratih.

— Problemi slovenstva je naslov preda-
vanja, ki ga bo imel g. Joža Zemljak iz
Ljubljane pod okriljem društva »Mladie«
v nečelo 19. t. m. ob pol 10. uri dopoldne
v dvorani gostilne Forté na Vodah. Predava-
nje bi se imelo vršiti že preteklo nedeljo,
toda radi nastalih ovir je bilo preloženo
na to nedeljo.

— Snežne razmere v naših planinah sicer
zaenkrat še niso tako idealne, kakor si na-
ši prijatelji bele onojnosti žele, toda snega
je dovolj, četudi je zaenkrat še moker. V
planinah bo prei ali slej nastopil mraz in
takrat se bo tudi položaj za naše smučarje
zboljšal zlasti če zapade nekaj pršica na
trno podlago. Že to nedeljo se pripravljajo
naši smučarji za prvi naskok naših planin,
ki so si zadnje dni nadele debelo zimsko
obleko, ki ne vseh priliki letos ne bo več
in Mrzlici so odprte vso zimo pripravile so
pa tudi vse, da bodo smučarji se v njih pri-
jetno počutili po dolgem smučarskih turah v
prelepih zasavskih planinah. Zima se je to-
rei pričela snega je v planinah v izobilju,
treba je le, da smučarji letošnje ugod-
no zimo temeljito izkoristijo ter naokre-
dijo v neugodnih zimah prejšnjih let zamu-
jene tekme smučarjev v naših planinah.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklic, izjave beseda Din 1.—,
davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

Naslove
malih
oglasov
pošiljamo
samo onim,
ki pošljejo
znamke za 3 din

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 9 Din

NOVI MODELI

Zimske suknje, nepremočljive.
Hubertus plašče, obleke, perito
t. t. d. prodajamo še vedno z
znatnim popustom.

PRESKER
Sv. Petra cesta

POUK

Beseda 1.— Din. davek posebej.
Najmanjši znesek 15 Din

STROJEPISNI POUK

Večerni tečaj, oddelki od pol
7 do 8 in od pol 8 do 9 ure
zvečer. Vpisovanje dn-vno od
pol 7 do 8 ure. Na razpolago
25 najrazličnejših pisalnih stro-
jev. Christofor učni zavod, Do-
mbranska c. 15

Zavese

ravnokar dospele najnovejše vzorce
poceni kupite pri

R. SEVER,
Martijn trg 2.

Na željo poceni zašijem in montiram.

DRAZBA

hiše, gospodarskih poslopj, vr-
ta itd. Vodmatski trg 4, bo 23.
decembra ob 10. uri, sodišče,
soba 16. Najmanjši ponudek
105.368.50, kavcija 15.810
Izrabite prilžnost. 2800

BARVANJE LA-

specialno izvršuje v vseh nijah
sal. Frizerski salon »Rakare«
Prešernova ulica 7, nasproti
»Slovenskega Naroda« 46-2

ribje olje

iz lekarne
dr. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in sla-
botnim osebam

50 PAR ENILANJE

azuriranje, vzvenje zaves, pe-
rija, monogramov, gumbic.
Velika zaloga perja po 6.75
tin. »Ljubljana« Gospodstvska
cesta 12

KROJNI TEČAJ

za damska oblačila
se prične 10. januarja '938.
Prijava sprejema dnevno

Teodor Kunc
lastnik od kr. banske uprave
dovoljene šole
Aleksandrova cesta 5/II. nadst.
LJUBLJANA

ZA PRAZNIKE

prvovrstna vina, ter garantira-
no pristno žganje, si preskrbite
po sledečih konkurenčnih ce-
nah:

Namizno belo	1. Din 8.—
Srbsko prokupac	" " 8.—
Rizling	" " 9.—
Portugalka	" " 9.—
Cviček	" " 9.—
Burgundec star	" " 12.—
Hruševac sladki	" " 4.—
Jabolčnik	" " 4.—

Zganje:
Tropinovec " " 24.—
Slivovka " " 26.—
Hruševac " " 28.—
Brinjevec " " 32.—
Velika izbira likerjev konjaka
in desertnih vin. Se priporoča:
»BUFFET« S. J. JERAJ
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 38.

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

PARNO LOKOMOBIL

najmanj 60 HP normalne
zmogljivosti kupim. Prepise
papirjev o kotlu pošljite na Si-
mon Weisz, Sombor. 2905

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

Ure, zlatnino, juvele

za Božič najugodnejše pri
B. RANGUS, zlatar
KRANJ

LEPA NOVA VILA

takoj naprodaj. Domžale, Sav-
ska štev. 4.

FINO SUNKO, NAREZEK,
sardine, sir in fina vina v ste-
klenicah dobite pri I. Buzzoli-
ni, Lingarjeva ul. 8, za škofijo.
2911

Perutnina

pitana, zaklana: purani,
gosi, rači, kapuni. Šta-
jerska jabolka, jajca in
med, vse po najnižjih ce-
nah. Prednaročila tele-
fon 21-05.

Kmetijska družba

Novi trg 3

SIGUREN USPEH!

Inserirajte

V

„SLOV. NARODU“

V naše hiše
za naš denar

Le naše res domače proške

ADRIA

Kaj naj darujem?

Na tisoče daril pri tvrdki

ANT. KRISPER
LJUBLJANA

Mestni trg 26 — Stritarjeva ulica 1-3

Reši to vprašanje!

Dobra kvaliteta, prese-

netljivo nizke cene!

Nikdo Vas ne bo vpra-

šal, če kupite kaj ali ne!

Otroški vozički
na novejših
modelov

Dvokolesa,
motorji,
trilekdi

Šivalni
stroji
pogreznjivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« **F. BATJEL**
LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

Velespoštovani gospod!

Vemo, da premišlujete, kaj bi darovali za Božič Vaši soprogi, mami, sestri, prijateljici, uslužbenki itd. in se Vam radi tega dovolimo priskočiti z malim nasvetom v pomoč.

Najlepše darilo dami je vedno lepo blago. Ni potrebno, da je isto drago, vendar pa mora biti lepo in trpežno. Take blago pa dobite pri nas, ter Vam bomo tudi radevolje nasvetovali lep vzorec.

Da dobite majhen vpogled, navajamo nekaj cen predmetov, ki so predvsem primerni za darila.

za Din

- 37.— .. 4 m češkega barhenta (vzorčasti) za damsko obleko.
- 43.— .. 4 m vzorčaste flanele za domačo haljo.
- 48.— .. 4 m krasnega vzorčastega velourja za domačo haljo.
- 56.— .. 4 m ratine velourja za domačo haljo.
- 16.75 .. 3.50 m lepe flanele za spalno srajco.
- 29.75 .. 3.50 m rožaste flanele za spalno srajco.
- 53.75 .. 5 m krasne flanele za damsko pižamo.
- 52.— .. 4 m izredno dobrega diagonal barhenta za damsko obleko.
- 71.— .. 4 m čisto volnenega blaga za damsko obleko (v raznih barvah).
- 98.75 .. 2.50 m čisto volnenega blaga (130 cm šir.) za damsko obleko.
- 62.— .. beli prt in 6 servijetov.
- 26.— .. barvasti prt.
- 184.— .. celi kos t. j. 23 m neškrobljenega finega šifona.
- 175.50 .. celi kos t. j. 18 m batist šifona.
- 48.— .. 6 močnih brisalk.
- 155.— .. krasna Kammellhaar volnena odeja (bela)
- 26.— .. pol duc. lepih belih robcev.
- 12.— .. pol duc. močnih robcev.

Pripominjamo, da to niso naše najcenejše vrste. Zavedamo se, da želite pokloniti samo tako darilo, s katerim bo obdarovanec dalj časa zadovoljen, in smo radi tega navedli tako blago, za katerega vemo, da je dobro.

MANUFAKTURA

KOMANDITNA DRUŽBA

LJUBLJANA, MESTNI TRG 17.

Prosimo vse, ki si želijo praktično darilo trajne vrednosti, da izrežejo ta oglas in ga vtaknejo Božičku v žep.

VESELI PRAZNIKI

v mestu in na deželi

DR. OETKERJEVIM
pecilnim praškom

Z nobenim drugim reklamnim sredstvom ne morete doseči enakega učinka, kakor s časopisnim oglašom. Čigar delokrog je neomejen. Časopis pride v vsako hišo in govori dnevno desetstisočim brateljem. Redno oglašanje v velikem dnevniku je najuspešnejša investicija, ki prinese korist trgovcu in kupecu.

Praktična darila za Božič...

Niva 12.-

Tanke toda trajne nogavice iz sukanca katere ne kvarijo oblike noge. Na prstih in peti specialno pojačane.

39.-

Nenadomestljive copate za gospodinje izdelane iz finega toplega sukanca z usnjenim podplatom in medpodplatom iz polsti.

Nogavice iz čiste volne so tople in pučne. Upijajo znoj in varujejo vaše

Detington

Otroške D. 7.-, 9.-, 10.-
Ženske Din 12.-
Moške Din 15.-

79.-

Trajni in močni, pa vendar so lahki, visoki taniovski čevlji iz temnorjavega bokska z močnim usnjenim podplatom.

149.-

Lepi nizki čevlji izdelani iz finega telečjega bokska z močnim usnjenim podplatom na rom šivani. Primerni za vsako priliko.

Direktor 10.-

Fine nogavice iz flora v raznih vzorcih in barvah. Če kupite en par, pridete še po drugega, ker ste bili z njim izredno zadovoljni.

Rata

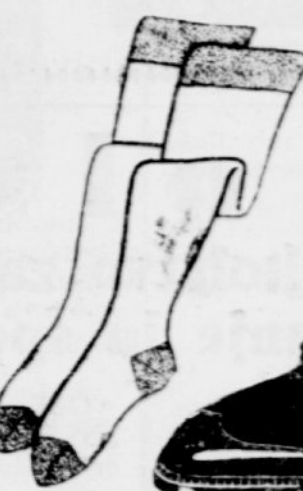

59.-

Topli otroški čevlji izdelani iz finega usnja, toplo podloženi in obiti s fino kožuvinco.

Deran
Din 4.- 5.- 6.- 7.-

Otroške nogavice izdelane iz ameriškega bombaža, izdrže vsaki napor nemirnega otroka. Iste izdelane iz flora z dvojno peto in prsti stanejo Din 7.-, 9.-, 10.-, 12.-

99.-

V teh čevljih Vam bodo noge tople kot na peti. Izdelane so iz toplega sukanca in obiti z usnjem.

Patla 19.-

Fine svilene nogavice v vseh modnih barvah. Peta in prsti specialno pojačani.

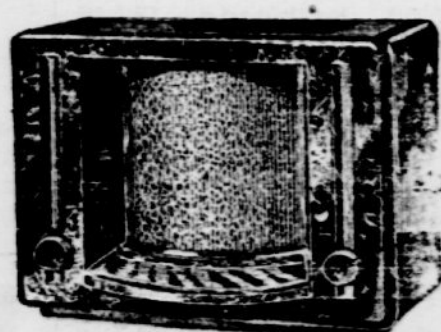
129.-

Princeza 29.-

Vsaka elegantna in praktična gospodinja pozna vrline naših nogavic »Princeza«, katere so tanke, trpežne pa poceni.

Novost 1938 leta so ti topli damski suknjeni čevlji z modernim okrasom na ristu. So prav primerni za zimo in mráz.

MATADOR II. V6 4+1 cevni superpozicijski prejemnik z oktoda - regulator zvoka - svetilna skala z izpisanimi imeni postaj - selektivnost 8 kHz - pretikalo za vse napetosti - 9 Wattna končna pentoda - 3 valovna območja: 16,7-51 m, 198-585 m, 725-2900 m.

4+1 cevni super za vse valovne dolžine

Din 141.- MESEČNO

PHILIPS RADIO

pri

zastopstvu H. SUTTNER, Ljubljana

Aleksandrova 6

Ugoden nakup starih aparatov!

„Zgodbe brez groze“

zbirka D. Ravljenovih črtic, novel in satir so

prva knjiga založbe „Cesta“

Ljubljana, Knafljeva 5

8 tiskovnih pol, 128 strani čtiva za samo 10.- vezano v platno 15.- din

Naročniki „Slovenskega Naroda“ knjigo lahko naroče in nam zanjo nakažejo denar po danes priloženi položnici, kar seveda morajo sporočiti na drugi strani položnice. — Uprabite naročilnico v tem oglašju in nam jo pošljite v odprti kuverti kot tiskovino (poštnina 25 par).

Uprava

„Slovenskega naroda“

Ljubljana

Naročam D. Ravljenovo zbirko črtic, novel in satir »ZGODBE BREZ GROZE«, ki je izšla v izdaji založbe »Cesta« v Ljubljani in sicer

broširano za 10.- din
vezano za 15.- din

Denar sem poslal skupaj z naročnino »Slovenskega Naroda«
Pošljite mi položnico, da Vam nakažem denar.

Točen naslov:

Nezaželeno prečrtati.